

Convenant Waterplan Amsterdam-Noord ter gezamenlijke uitvoering van het Waterplan Amsterdam-Noord (hierna te noemen: het Waterplan)

De gemeente Amsterdam, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door het dagelijks bestuurslid de heer drs. H.J. van Schaik, handelend ter uitvoering van het besluit van het dagelijks bestuur van het stadsdeel Amsterdam-Noord d.d. 20 juni 2006, hierna te noemen: stadsdeel Amsterdam-Noord;

en

het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door het dagelijks bestuurslid mevrouw ing. L.M. Garming mpm, handelend ter uitvoering van het besluit van het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht d.d. 6 juni 2006, hierna te noemen: het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;

en

het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door het dagelijks bestuurslid de heer J. Wentink, handelend ter uitvoering van het besluit van het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier d.d.28 juni 2006, hierna te noemen: het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;

en

de Staat der Nederlanden, gevestigd te 's-Gravenhage, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de hoofdingenieur-directeur van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat Noord-Holland, de heer ir. M.Th. de Groot, hierna te noemen "het Rijk".

Gezamenlijk te noemen 'partijen';

Overwegen de hierna genoemde zaken:

1. Partijen hebben elk hun eigen publiekrechtelijke verantwoordelijkheden en werkzaamheden op gebied van water in Amsterdam-Noord;
2. Partijen hebben belang bij een goede samenwerking en afstemming van deze werkzaamheden;
3. Het Waterplan is gezamenlijk vastgesteld door partijen. In het Waterplan zijn voor de genoemde afstemming en samenwerking de volgende uitgangspunten gesteld:
 - Ter uitvoering van het Waterplan is een Actieprogramma Waterplan Amsterdam-Noord (hierna te noemen: Actieprogramma) opgesteld voor de periode 2005-2010;
 - Per waterhuishoudinggebied, zoals aangegeven in hoofdstuk 3 van het Waterplan, zal een Natte-structuur Plan (hierna te noemen: NSP) opgesteld worden door partijen. Ingeval het een NSP betreft voor een gebied waarin een project in het kader van Noordwaarts ten uitvoering wordt gebracht, zal de gemeente Amsterdam in de totstandkoming van betreffend NSP tevens rechtsgeldig worden vertegenwoordigd door het projectbureau Noordwaarts;

- Er is door partijen in het Actieprogramma een planning opgenomen wanneer voor welk waterhuishoudingsgebied in Amsterdam-Noord een NSP wordt opgesteld;
- Een NSP wordt gebruikt bij het opstellen van en toetsen van de waterparagraaf in bestemmingsplannen die binnen het betreffende waterhuishoudingsgebied liggen;
- De totstandkoming van een NSP wordt door partijen gezamenlijk gefinancierd. Ingeval het een NSP betreft voor een gebied waarin een project in het kader van Noordwaarts ten uitvoering wordt gebracht, zal de gemeente Amsterdam aan de financiering van het NSP bijdragen;
- De uitvoering door partijen van het Actieprogramma en van maatregelen uit een vastgesteld NSP, is onder voorwaarde van het jaarlijks beschikbaar komen van de benodigde middelen uit de reguliere begroting van partijen, dan wel uit een goedgekeurde grondexploitatie van een ontwikkelingsgebied;
- Als onderdeel van de realisatie van een NSP, wordt per waterhuishoudingsgebied een Waterbeheerplan opgesteld door partijen. In het Waterbeheerplan worden de afspraken over beheer en onderhoud vastgelegd;
- Het beheer van gegevens over het watersysteem is de verantwoordelijkheid van de waterbeheerders. De waterbeheerders actualiseren de gegevens op basis van de vastgestelde NSP's. Tussen de waterbeheerders en het stadsdeel Amsterdam-Noord vindt uitwisseling van gegevens over het watersysteem plaats.
- Ter uitvoering van het Waterplan sluit het stadsdeel Amsterdam-Noord met zowel het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier als met het hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht, Waterbeheerovereenkomsten af. In deze overeenkomsten worden taken, beheerverantwoordelijkheden, beheergrenzen, afspraken tussen gemeente en hoogheemraadschap en financiering van de uitvoeringswerkzaamheden vastgelegd.
- Er komt een jaarlijks overleg op zowel ambtelijk en bestuurlijk niveau tussen partijen, waarbij evaluatie en afstemming van de afspraken uit het Actieprogramma plaatsvindt. De afspraken die voortkomen uit het ambtelijk afstemmingsoverleg, zijn onder voorbehoud van goedkeuring op bestuurlijk niveau;
- Partijen stellen elk vanuit hun organisatie een contactpersoon (hierna te noemen: accounthouder) aan voor uitvoering van het Waterplan.

Verklaren met in achtneming van de hiervoor genoemde overwegingen, het volgende:

1. Partijen onderschrijven bovengenoemde uitgangspunten van het Waterplan en streven ernaar overeenkomstig deze uitgangspunten te handelen;
2. Partijen spannen zich in om jaarlijks financiering beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het Waterplan Amsterdam-Noord.
3. Partijen streven ernaar een gezond en veerkrachtig watersysteem in Amsterdam-Noord te realiseren tegen acceptabele maatschappelijke kosten;

De looptijd van het convenant is tot 31 december 2010.

Aldus overeengekomen, opgemaakt in viervoud en ondertekend te Amsterdam-Noord d.d 11 juli 2006

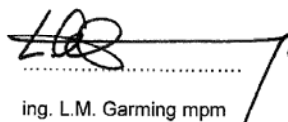
Stadsdeel
Amsterdam-Noord

Hoogheemraadschap
Amstel, Gooi en Vecht

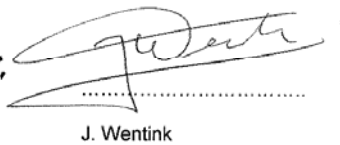
Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier

.....
drs. H.J. van Schaik

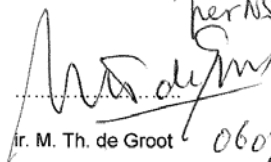

.....
ing. L.M. Garming mpm

.....
J. Wentink

"het Rijk"

.....
ir. M. Th. de Groot

Max. bijdrage
per NSP = €1700,-

060712

Samenvatting

1. Inleiding

Het stadsdeel Amsterdam-Noord is rijk aan water. Het is een element dat de ontwikkeling en de identiteit van Amsterdam-Noord altijd heeft bepaald. Bewoners van Amsterdam-Noord waarderen de aanwezigheid van het vele water en groen in het stadsdeel.

De laatste jaren groeit de aandacht voor water. Als gevolg van extreme regenval ontstaat ook in Amsterdam-Noord steeds vaker overlast. De wateroverlast is niet alleen het gevolg van de klimaatverandering. Ook bodemdaling, toename van verharding in het stedelijke gebied en achterstallig onderhoud aan watergangen leiden ertoe dat het water niet tijdig kan wegstromen. In verschillende delen van Amsterdam-Noord treedt bij hevige regenval overlast op. Kruipruimten lopen onder en het water blijft langer in grote plassen op straat staan. Regelmatig treden er riooloverstorten op die sterfte onder vissen veroorzaken. Als er geen aandacht komt voor de invloed van verdere verstedelijking, dan zal de overlast in de toekomst alleen maar toenemen.

Uitgangspunt in het nieuwe waterbeleid is om problemen met water integraal aan te pakken. De principes 'vasthouden-bergen-afvoeren' en 'schoonhouden-scheiden-zuiveren' gelden daarbij als leidraad. Ook de relatie tussen het watersysteem en de inrichting van het stedelijke gebied heeft in het nieuwe waterbeleid een centrale plek gekregen.

Om de huidige problemen op te lossen en om de kansen die er zijn te benutten, heeft het stadsdeel Amsterdam-Noord met de waterbeheerders een Waterplan voor Amsterdam-Noord gemaakt. Het maken van het Waterplan voor Amsterdam-Noord is opgenomen in de Bestuursovereenkomst 2002 – 2006 van het stadsdeelbestuur en in hoofdstuk 6 van de Programmabegroting 2004.

Het Waterplan Amsterdam-Noord is de schakel tussen het Structuurplan, het Waterplan van de gemeente Amsterdam en de Waterbeheerplannen van de hoogheemraadschappen. Het Waterplan Amsterdam is in 2001 vastgesteld en door het stadsdeel Amsterdam-Noord onderschreven.

Doel van het Waterplan Amsterdam-Noord is om aan te geven welke initiatieven en acties er in de komende jaren in Amsterdam-Noord in gang gezet worden om de waterkwaliteit te verbeteren en de waterstructuur toekomstbestendig te maken. In Amsterdam-Noord wordt gestreefd naar:

- voldoende ruimte voor water
- ecologisch gezond water
- integratie van water en groen
- het versterken van de belevingswaarde van water en groen
- duurzaam en evenwichtig gebruik van water
- duurzaam omgaan met grondwater.

Speciaal aandachtsgebied daarbij is de relatie tussen water en de geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Het Waterplan Amsterdam-Noord is de basis om de samenwerking tussen het stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders te versterken en afspraken te maken over de uitwerking van het aspect water in ruimtelijke plannen op stadsdeelniveau.

Het Waterplan Amsterdam-Noord besteedt nadrukkelijk geen aandacht aan:

- het gebruik van water als zwemwater
- het woonschepenbeleid in brede zin. In het Waterplan Amsterdam-Noord wordt alleen ingegaan op de lozing van huishoudelijk afvalwater op het oppervlaktewater door woonschepen
- het gebruik van water voor nautische activiteiten
- de besprekingen van de provincie Noord-Holland en de hoogheemraadschappen Amstel, Gooi en Vecht en Hollands Noorderkwartier over de afbakening van de grenzen tussen de hoogheemraadschappen.

2. Verkenningfase

De waterbeheerders beschikken over veel informatie over de huidige staat van het water en het watersysteem in Amsterdam-Noord. Omdat er in Amsterdam-Noord drie waterbeheerders actief zijn, is de informatie nogal versnipperd. Daarom is begonnen met een verkennende fase om voor heel Amsterdam-Noord inzicht te krijgen in:

- de huidige situatie met betrekking tot de beschikbare ruimte voor water inclusief grondwater, de kwaliteit van het oppervlaktewater en de inrichting en het beheer en onderhoud van de watergangen en oevers
- de bestaande afspraken over beheergrenzen en -verantwoordelijkheden tussen de waterbeheerders en het stadsdeel
- de beleidsdoelstellingen die voor Amsterdam-Noord relevant zijn.

De verkenningfase heeft het volgende beeld opgeleverd.

Huidige situatie watersysteem en waterkwaliteit Amsterdam-Noord

Door de waterbeheerders is onderzocht of het watersysteem in Amsterdam-Noord voldoet aan de veiligheids- en overlastnormen. Gebleken is dat bij het huidige inwonersaantal het watersysteem ten noorden van de Waterlandse Zeedijk voldoet aan de gestelde normen, met uitzondering van de Blijkmeer, Burkmeer en IJdoornpolder. Het watersysteem ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk wordt in 2006 onderzocht. De verwachting is dat ook ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk voldaan wordt aan de veiligheids- en overlastnormen.

Door de slechte ontwatering en/of het dalen van de bodem hebben sommige gebieden in Amsterdam-Noord last van hoge grondwaterstanden. Dit leidt tot vochtproblemen in de woningen. Voorbeelden uit het verleden zijn de Vogelbuurt, de Van der Pekbuurt en Terrasdorp. Op dit moment zijn er problemen met grondwater langs het Meerpad/Nieuwendammer Molenpad, in de Buikslotermeer en op sportpark Melkweg.

Om problemen met grondwater in bestaand gebied op te lossen, wordt de zogenaamde gebiedsgerichte aanpak toegepast. Wijken waar men last ervaart van hoge grondwaterstanden worden als grondwaterprobleemgebied aangewezen en komen in aanmerking voor subsidie van de gemeente Amsterdam. Het stadsdeel Amsterdam-Noord, Waternet-afdeling Grondwater, woningcorporaties en bewoners werken zoveel mogelijk samen om problemen op te lossen. Zo wordt voor Meerpad/Nieuwendammer Molenpad onderzoek gedaan en een uitwerkingsplan opgesteld.

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Amsterdam-Noord is de afgelopen decennia flink verbeterd door de aanleg van rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) en het saneren en vergunnen van industriële lozingen. Ondanks die verbeteringen voldoet de kwaliteit van het oppervlaktewater in Amsterdam-Noord niet aan de wettelijke en niet aan de gewenste kwaliteitseisen. Het water is niet gezond genoeg voor mensen, dieren en planten. Vooral de hoge concentraties voedingsstoffen (m.n. nitraat en fosfaat) en de soms erg lage gehalten zuurstof zijn

zorgwekkend. De concentraties zware metalen (o.a. zink, lood en nikkel) zijn op de meeste meetpunten lager dan de maximaal toegestane concentraties, de zogenaamde MTR-waarden (= maximaal toelaatbaar risico). Zware metalen komen wel in te hoge concentraties voor in de waterbodem. Deze hoge concentraties zware metalen in de waterbodem in het stedelijk gebied maken het noodzakelijk dat baggerslib als gevaarlijk afval wordt afgevoerd.

Ten slotte wordt de waterkwaliteit beoordeeld aan de hand van het chloridengehalte (zout). De concentratie chloriden voldoet op de meeste plekken niet aan de MTR-waarde. Dat een hoger chloridengehalte niet per definitie nadelig hoeft te zijn voor een watersysteem bewijst de Noorder IJ-plas.

Een groot aantal bronnen draagt bij aan de (slechte) waterkwaliteit. Een forse bron van vervuiling zijn de riooloverstorten. Maar de kwaliteit van het water wordt ook beïnvloed door een veelheid aan kleine verontreinigingsbronnen. Bronnen waar je in eerste instantie niet aan denkt. Zoals de slijtagedeeltjes van autobanden die zink bevatten. Of materialen die in gebouwen worden toegepast en door regen of contact met oppervlaktewater uitlogen, zoals koper. Een andere bron van vervuiling is het zwerfvuil dat in het water terecht komt, of gif dat gebruikt wordt voor onkruidbestrijding. Ten slotte vormt ook de bodemverontreiniging een (potentiële) bron van waterverontreiniging.

Voor sommige vervuiliingsbronnen worden al concrete maatregelen genomen, zoals het aanleggen van bergbezinkbassins om het aantal riooloverstorten te verminderen. Een ander voorbeeld is het weghalen van de bron van een bodemverontreiniging (bijv. een olietank) en de sanering van de (water)bodem. Als gevolg hiervan zal de waterkwaliteit in Amsterdam-Noord verbeteren.

Over het selectief toepassen van gif voor onkruidbestrijding loopt op dit moment een onderzoek bij het stadsdeel Amsterdam-Noord. Het is de bedoeling om in het onderzoek ook de waterkwaliteitsaspecten te betrekken. Voor andere vervuiliingsbronnen, zoals het aanpakken van zwerfvuil, is het moeilijker om gerichte maatregelen te nemen en/of hebben het stadsdeel en de waterbeheerders beperkte mogelijkheden om iets aan de bron te doen.

De inrichting, het beheer en onderhoud van watergangen en van oevers in Amsterdam-Noord zijn nu nog sterk van elkaar gescheiden. De waterbeheerders zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de hoofd- en secundaire watergangen. Het stadsdeel is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van oevers en van sloten die niet onder het beheer van de waterbeheerders vallen. De versnippering van deze taken werkt nadelig uit voor het op peil houden of brengen van de kwaliteit van het water en voor de belevingswaarde van water en oevers.

Door de jaren heen is achterstand ontstaan bij het baggeren van waterbodems in Amsterdam-Noord. Baggeren is noodzakelijk voor het op diepte houden van watergangen en voor het op peil houden van de kwaliteit van de waterbodems. Voor het deel ten noorden van de Waterlandse Zeedijk is een meerjarig baggerplan opgesteld. Jaarlijks wordt subsidie aangevraagd voor het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden. Voor het zuidelijke deel van Amsterdam-Noord wordt in 2006 een meerjaren-baggerplan wordt opgesteld. Er vinden wel jaarlijks baggerwerkzaamheden plaats in het zuidelijk deel van Amsterdam-Noord.

Beleidsdoelstellingen

Besloten is om onderscheid te maken naar basisniveau en ambitieniveau. Met basisniveau wordt bedoeld: wat wettelijk verplicht is. Met ambitieniveau wordt bedoeld: wat gewenst is.

Het *basisniveau* sluit aan bij de doelstellingen en verplichtingen uit het Provinciale Waterhuishoudingsplan (WHP2) 'Stilstaan bij stromen'. Dit plan is op haar beurt weer de vertaling van de 4^e Nota Waterhuishouding en het Nationale Bestuursakkoord Water. De centrale doelstelling van het WHP2 is om in 2015 een gezonde ecologische kwaliteit van het

watersysteem te bereiken. Het Waterplan Amsterdam-Noord is zo uitgewerkt, dat het aansluit op de doelstellingen uit de Europese Kaderrichtlijn Water.

Het *ambitieniveau* sluit aan op de beleidsdoelstellingen voor Amsterdam-Noord uit het Waterplan Amsterdam. Op onderdelen gaan de doelstellingen uit het Waterplan Amsterdam verder dan het Provinciale Waterhuishoudingsplan. De centrale doelstelling van het Waterplan Amsterdam is het realiseren van een ecologisch gezond en veilig functionerend watersysteem met een hoge belevingswaarde, dat evenwichtig en duurzaam wordt gebruikt en dat de identiteit van Amsterdam als waterstad versterkt. Het Waterplan Amsterdam is zo uitgewerkt, dat het aansluit op de doelstellingen uit de Europese Kaderrichtlijn Water.

3. Uitwerking van de beleidsdoelstellingen voor Amsterdam-Noord

Waterberging

Het huidige waterbeheer is vooral gericht op het snel afvoeren van water. Een leidraad in het nieuwe waterbeheer, die ook onderschreven wordt door het stadsdeel Amsterdam-Noord, is de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Dat wil zeggen dat eerst geprobeerd wordt het regenwater zo lang mogelijk vast te houden. Als dat niet goed lukt, moet het water op een plek (tijdelijk) worden opgeslagen (bergen) en pas daarna worden afgevoerd.

Vasthouden en bergen van water kan in de bodem, in open water of door gebieden incidenteel onder water te zetten. Dit laatste kan uiteraard alleen op plekken waar de veiligheid niet in het geding komt en de functie van gebieden het toelaat (o.a. parken, sportvelden en andere terreinen met een natuurwaarde).

De doelstelling op basisniveau houdt in dat bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij andere ingrepen in de openbare ruimte de waterhuishoudkundige situatie niet mag verslechteren. Dit betekent bijvoorbeeld dat toename van verhard oppervlak en/of dempingen binnen het gebied waar de ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt, gecompenseerd moeten worden.

De doelstelling op ambitieniveau houdt in dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gestreefd wordt naar een optimaal functionerend watersysteem. Dit betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen zo veel waterberging wordt gerealiseerd, dat het gebied tijdens neerslagpieken het water zelf kan opvangen en de boezem niet extra wordt belast. Grofweg wordt ervan uitgegaan dat gemiddeld 10% van de openbare ruimte ingezet moet worden voor (piek)berging van water.

Door de waterbeheerders wordt onderzocht of een watersysteem in de toekomst over voldoende bergend vermogen beschikt. Daarbij wordt rekening gehouden met de toename van het inwonersaantal en met de (verwachte) klimaatveranderingen. Maatregelen die nodig zijn om de noodzakelijke of gewenste hoeveelheid bergend vermogen te realiseren, worden uitgewerkt in zogenaamde Natte-structuurplannen en vastgelegd in de waterparagraaf van ruimtelijke plannen (zie voor verdere toelichting: paragraaf 4, Kansen voor water in gebieden). Voor de polder Buikslotermeer is in 2005 een Nat-structuurplan opgesteld. Dit structuurplan kan als voorbeeld dienen voor de nog op te stellen Natte-structuurplannen.

Grondwater

In gebieden die nieuw worden ingericht of heringericht en waarvoor een ruimtelijk plan wordt opgesteld, moet worden gezorgd dat de bestemming en de (toekomstige) grondwatersituatie goed op elkaar worden afgestemd. Doelstelling is om geen nieuwe situaties met grondwateroverlast te laten ontstaan. Waternet toetst of de ruimtelijke plannen voldoen aan een aantal criteria. Deze criteria zijn vastgelegd in de beleidsnota Grondwaterzorg 2002-2006 van de gemeente Amsterdam.

Waterkwaliteit

Een tweede belangrijke leidraad in het nieuwe waterbeleid is het principe 'schoonhouden-scheiden-zuiveren'. Dat wil zeggen dat eerst ingezet wordt op het aanpakken van bronnen van waterverontreiniging. Vervolgens wordt schoon regenwater gescheiden van het afvalwater en rechtstreeks op het oppervlaktewater geloosd of in de bodem geïnfiltreerd (afkoppelen van regenwater). Ten slotte wordt afvalwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie gebracht en gezuiverd.

In het verleden werd voor het bepalen van de waterkwaliteit alleen gekeken naar indicatoren zoals zuurstofgehalte, doorzicht, nutriëntengehalte, zware metalen, zoutgehalte etc. De waterkwaliteit voldeed als de MTR-waarden niet werden overschreden. In het nieuwe waterbeleid worden de waterkwaliteitsdoelstellingen gekoppeld aan de beschrijving van een gewenste levensgemeenschap voor een bepaald watertype. Deze beschrijving heeft betrekking op alle compartimenten van het watersysteem (water, oever en bodem). De ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen worden daarom uitgewerkt in doelstellingen voor:

- inrichting
- beheer
- emissies
- gebruiks- of belevingswaarde
- waterbodempkwaliteit.

Om de toepassing van de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen te vergemakkelijken, is het Praktisch Ecologische Beoordelingssysteem uitgewerkt (PEBS).

Startpunt voor het bepalen van de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen zijn de functies die aan water zijn toegekend. Per waterfunctie is een ambitieniveau aangegeven.

Basisniveau: stedelijk gebruikswater en agrarisch water zonder nevenfunctie natuur

Middenniveau: stedelijk leefwater, agrarisch water met nevenfunctie natuur en watergebonden recreatie met nevenfunctie natuur

Hoog niveau: stedelijk natuurwater, natuurwater en viswater.

Het streven is om deze ambitieniveaus uiterlijk in 2015 te realiseren. De wijze waarop deze niveaus en de daaraan gekoppelde ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen worden gerealiseerd, wordt uitgewerkt in de Natte-structuurplannen (zie voor verdere toelichting: paragraaf 4, Kansen voor water in gebieden).

Nadat de Natte-structuurplannen zijn opgesteld en er besluitvorming heeft plaatsgevonden wordt overgegaan tot het opstellen van beheerplannen. In een beheerplan worden de maatregelen uitgewerkt voor het beheer en onderhoud van het water, de oevers en de waterbodemp.

De volgende algemene acties worden door de waterbeheerders ingezet om beter inzicht te krijgen in de waterkwaliteit cq om de waterkwaliteit te verbeteren:

1. Het maken van een waterkwaliteitsanalyse. Doel van deze analyse is om de huidige situatie van het watersysteem op een gedetailleerd niveau in beeld te brengen. Beide waterbeheerders gaan hiervoor gebruik maken van de PEBS-systematiek.
2. Het verminderen van de emissies via de riolering (sanering van riooloverstorten)
3. Het waterkwaliteitsspoor. Afhankelijk van de gewenste waterkwaliteit wordt onderzocht of, in aanvulling op de Basisinspanning, verdere maatregelen nodig zijn om de vuilemissies uit het rioolstelsel te verminderen.
4. Monitoren van de waterkwaliteit. De waterbeheerders monitoren de komende jaren de waterkwaliteit. De gegevens zullen jaarlijks aan het stadsdeel gerapporteerd worden.

Inrichting, beheer en onderhoud

Het is de bedoeling dat de waterkwaliteit- en ecologische doelstellingen uit het Waterplan Amsterdam-Noord vertaald worden naar doelstellingen, richtlijnen en eisen voor beheer en onderhoud van de wateren en oevers die zowel voor het stadsdeel als voor de waterbeheerders richtinggevend zijn. De nieuwe afspraken worden vastgelegd in overeenkomsten tussen de waterbeheerder en het stadsdeel over taken, beheergrenzen en beheerverantwoordelijkheden. Daarmee worden deze overeenkomsten de logische vertaling van het nieuwe, integrale waterbeleid in Amsterdam-Noord naar uitvoeringsafspraken.

Ecologie, recreatie en belevingswaarde

Door de verstedelijking en door de aanleg van de ringweg A10 zijn op verschillende plekken peilverschillen en barrières ontstaan. Dit levert zowel voor dieren als voor mensen belemmeringen op. Het streven naar de integratie van landelijk en stedelijk water betekent het herstellen van oude waterverbindingen en/of het maken van nieuwe verbindingen. In veel gevallen zal dit alleen mogelijk zijn door de aanleg van eenvoudige of complexe kunstwerken. Zowel het Groenplan als het Waterplan Amsterdam-Noord bevat voorstellen om samenhang aan te brengen in de water- en groenstructuur voor zowel dieren als mensen.

Waterbeheer in landelijk gebied

Het waterbeheer in het landelijk gebied kent zijn eigen problematiek. Het gebied heeft van oudsher een agrarische bestemming. Het waterbeheer was hier hoofdzakelijk op afgestemd. De laatste jaren is er veel meer aandacht gekomen voor de bijzondere natuurwaarden van het veenweidegebied en in het bijzonder voor het kwetsbare leefgebied van weidevogels als de Kieviet en de grutto. Sinds kort is Waterland aangewezen als nationaal landschap. In 2005 start het stadsdeel met het opstellen van een bestemmingsplan Landelijk gebied. In het bestemmingsplan zal een waterparagraaf worden opgenomen. Ten behoeve hiervan starten Amsterdam-Noord en de waterbeheerder een 'watertoetsoverleg'. Onderdeel van het overleg is het maken van afspraken over het waterbeheer.

4. Kansen voor water in gebieden: Natte-structuurplannen en water in ruimtelijke plannen

In het Waterplan Amsterdam-Noord wordt uitgebreid aandacht besteed aan de relatie tussen water en de inrichting van de ruimte. Omdat er veel ruimtelijke plannen in voorbereiding zijn, biedt dit kansen om de ambities op het gebied van water daadwerkelijk waar te maken. Sinds de introductie van het instrument Watertoets hoort het aspect water in een vroeg stadium bij de planvorming betrokken te worden. Daarbij wordt niet alleen gekeken hoe bestaande knelpunten opgelost kunnen worden, maar ook welke kansen kunnen worden benut om de ambities uit het Waterplan Amsterdam-Noord te realiseren.

In het Waterplan Amsterdam-Noord is een relatie gelegd tussen de Natte-structuurplannen die per waterstaatkundige eenheid worden opgesteld en de waterparagrafen in de ruimtelijke plannen. De waterparagraaf is de weergave van de uitkomst van het overleg tussen de waterbeheerders en de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling (stadsdeel Amsterdam-Noord en/of particuliere initiatiefnemers). De waterparagraaf is mede tot stand gekomen op basis van het Nat-structuurplan dat door het stadsdeel en de waterbeheerders is opgesteld voor de waterhuishoudkundige eenheid waarbinnen het ruimtelijk project valt. De waterparagraaf kan daardoor maatregelen bevatten die het eigen plangebied te boven gaan.

In het Natte-structuurplan wordt beschreven welke maatregelen noodzakelijk en/of gewenst zijn om de waterkwantiteit- en waterkwaliteitsdoelstellingen te realiseren. De financiële haalbaarheid van het pakket maatregelen wordt ook in deze fase beoordeeld. Per Natte-structuurplan nemen de betrokken partijen een besluit over een maatregelenpakket en over de verdeling van de bijbehorende kosten. Dit besluit wordt bestuurlijk vastgesteld door zowel de waterbeheerder als het stadsdeel Amsterdam-Noord.

Het grondgebied van Amsterdam-Noord bestaat uit acht waterstaatkundige eenheden. Dat zijn achtereenvolgens:

- de Waterlandse boezem
- de polder Nieuwendam
- de polder Buikslotermeer
- de polder Banne Buiksloot
- de bemalingseenheid Twiske-Oost
- de polder Wilmkebreek
- de polder Oostzaan
- de Noordzeekanaalboezem.

Het Natte-structuurplan voor de polder Buikslotermeer is in 2005 opgesteld. Voor de andere eenheden worden tussen 2006 en 2010 Natte-structuurplannen opgesteld. Voor de Noordzeekanaalboezem worden twee Natte-structuurplannen gemaakt. Met de waterbeheerders is een planning afgesproken.

5. Het loket op orde

Ten slotte wordt in het Waterplan Amsterdam-Noord een overzicht gegeven van alle organisaties met taken en bevoegdheden op het gebied van water. De taken en bevoegdheden van deze organisaties zijn vastgelegd in een groot aantal wetten en regelingen. Dit leidt tot een complexe structuur. Voor burgers en bedrijven is het vaak lastig om uit te maken waar je moet zijn met vragen, klachten of wensen.

Ook wordt aangegeven welke acties ondernomen zullen worden om in Amsterdam-Noord de samenwerking, de afstemming en de informatie-uitwisseling tussen de verschillende organisaties beter te laten verlopen. Het proces van de totstandkoming van het Waterplan Amsterdam-Noord heeft ertoe geleid dat er 'helderheid' ontstaan is. Afgesproken is dat er gedurende de looptijd van het Waterplan Amsterdam-Noord extra aandacht blijft voor coördinatie en afstemming. In het Actieprogramma is hiervoor tijd ingeruimd. Gedacht kan worden aan taken als:

- het verbeteren van de dienstverlening aan bewoners en bedrijven
- het coördineren en bewaken van de voortgang van het Actieprogramma
- het monitoren van de waterkwaliteit
- het jaarlijks afstemmen met de waterbeheerders
- het rapporteren aan het bestuur

6. Actieprogramma

Er is een gezamenlijk actieprogramma opgesteld voor de periode tot 2010. Het programma bevat een overzicht van de geplande acties van stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders, de geschatte kosten, de planning en wie de trekker van de actie is.

Door het ondertekenen van de bij het Waterplan Amsterdam-Noord behorende bestuursovereenkomst hebben betrokken partijen zich bereid verklaard om middelen beschikbaar te stellen voor het realiseren van de wateropgave in Amsterdam-Noord.

De kosten van het Actieprogramma worden geschat op €2,6 miljoen. Niet alle uitvoeringskosten zijn in het Actieprogramma gekwantificeerd. Dit geldt in het bijzonder voor de kosten die voortvloeien uit de besluitvorming over de Natte-structuurplannen en de mede daarop gebaseerde waterparagrafen in de bestemmingsplannen. Afgesproken is dat per waterstaatkundige eenheid de doelstellingen uit het Waterplan Amsterdam-Noord uitgewerkt worden in Natte-structuurplannen. Per Nat-structuurplan wordt de financiële haalbaarheid van voorgestelde maatregelen en de verdeelsleutel van de kosten tussen de verschillende betrokken

partijen uitgewerkt en als besluit voorgelegd aan de waterbeheerder(s) en de initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling.

Inhoud

Samenvatting		5
Deel A: Beleid		
Hoofdstuk 1	Een Waterplan voor Amsterdam-Noord	15
1.1	Inleiding	15
1.2	Waarom een Waterplan voor Amsterdam-Noord	15
1.3	Beleidskader	16
1.4	Actieprogramma en financiering	18
1.5	Relatie met andere plannen	18
1.6	Leeswijzer	18
Hoofdstuk 2	Beschrijving watersysteem Amsterdam-Noord	21
2.1	Inleiding	21
2.2	Beschrijving watersysteem	21
2.3	Peilbeheer	23
2.4	Waterberging	23
2.5	Grondwater	25
2.6	Waterkwaliteit	26
	2.6.1 Huidige kwaliteit oppervlaktewater	26
	2.6.2 Doelstelling waterkwaliteit	28
	2.6.3 Verbetering waterkwaliteit	29
2.7	Inrichting, beheer en onderhoud	33
	2.7.1 Baggeren	34
2.8	Verbindingen herstellen	35
2.9	Waterbeheer in landelijk gebied	36
Hoofdstuk 3	Kansen voor water in gebieden	37
3.1	Inleiding	37
3.2	De Watertoets	37
3.3	Waterstaatkundige gebieden	38
	3.3.1 Waterlandse Boezem	39
	3.3.2 Polder Nieuwendam	41
	3.3.3 Polder Buikslotermeer	43
	3.3.4 Polder Banne Buiksloot	45
	3.3.5 Twiske-Oost	46
	3.3.6 Polder Wilmkebreek	46
	3.3.7 Polder Oostzaan	46
	3.3.8 Noordzeekanaalboezem	47
Hoofdstuk 4	Het loket op orde	53
4.1	Inleiding	53
4.2	Taken en bevoegdheden	53
4.3	Vergunningverlening	56
4.4	Informatievoorziening en serviceverlening	57

Bijlagen	59
I Begrippenlijst	61
II Toelichting ecologische waterkwaliteit volgens Praktisch Ecologisch Beoordelingssysteem	65
III Toetsingscriteria grondwater en Subsidieregeling aanpak grondwaterproblemen	67
IV Overzicht Wet- en regelgeving	69
V Samenvatting Beleidsnota's	71
VI Literatuuroverzicht	75
VII Overzicht van gevoerde gesprekken	77
VIII Adressen van organisaties	79
Deel B: Actieprogramma	81
Actieprogramma 2005-2010	83
Toelichting	
Monitoren Waterplan Amsterdam-Noord	
Coördinatie uitvoering Waterplan Amsterdam-Noord	
Deel C: Kaarten 1 t/m 8	87

Hoofdstuk 1 Een Waterplan voor Amsterdam-Noord

1.1 Inleiding

Amsterdam-Noord is rijk aan water. Er wordt op en aan het water gewoond. Het wordt gebruikt voor transport. Door de jaren heen heeft het water altijd voor werkgelegenheid gezorgd. Het water wordt gebruikt voor recreatie: om op te varen, langs te wandelen of op te schaatsen. En dankzij het water kan de natuur groeien en bloeien. Schoon water en een veilig watersysteem zijn van levensbelang.

De laatste jaren groeit in Nederland de aandacht voor water. Door extreme regenval ontstaat steeds vaker wateroverlast. De wateroverlast is niet alleen het gevolg van klimaatveranderingen. Ook bodemdaling, toename van de verharding en achterstallig onderhoud van watergangen leiden ertoe dat het water niet tijdig weg kan stromen. Tegelijkertijd is er sprake van verdroging. Dit is vooral het gevolg van lange periodes van droogte, lage grondwaterstanden en het onttrekken van grondwater voor bijvoorbeeld de drinkwatervoorziening. De verdroging wordt als de belangrijkste oorzaak gezien voor de achteruitgang van de natuur.

Records gebroken

2004 was de natste meteorologische zomer sinds 1951 en augustus 2004 de natste augustusmaand ooit. Bij één meetstation in het Westland werd eind augustus 2004 302 millimeter regen gemeten. Daarmee is het neerslagrecord dat in augustus 2002 in Nederland werd gevestigd, gebroken.

Terwijl in 2004 in Nederland straten blank stonden, is de zomer van 2003 de geschiedenis ingegaan als één van warmste en droogste zomers ooit. Het warmterecord van 1947 werd net niet gebroken. In De Bilt viel over de hele zomer 2003 niet meer dan 74 mm regen. Maar de bewoners van Wilnis werden ruw opgeschrikt door een dijkdoorbraak. De doorbraak was het gevolg van de langdurige droogte.

1.2 Waarom een Waterplan voor Amsterdam-Noord

Ook Amsterdam-Noord heeft te maken met de toename van neerslag. In verschillende delen van het stadsdeel treedt bij hevige regenval overlast op. Kruipruimten lopen onder, het water blijft langer in grote plassen op straat staan en regelmatig vinden er riooloverstorten plaats die weer sterfte onder vissen veroorzaken. Als er geen aandacht is voor de invloed van de verdere verstedelijking, dan zal de overlast in de toekomst alleen maar toenemen.

Het besef is gegroeid dat de problemen met water integraal aangepakt moeten worden en dat er meer aandacht moet komen voor water in de openbare ruimte. Om de huidige en verwachte overlast het hoofd te bieden en om de kansen die er zijn te benutten, heeft het stadsdeel Amsterdam-Noord samen met de waterbeheerders besloten om een Waterplan voor Amsterdam-Noord te maken.

Het Waterplan Amsterdam-Noord is een aanvulling op en verdere uitwerking van het Waterplan Amsterdam dat in 2001 is vastgesteld. Het stadsdeel Amsterdam-Noord heeft het Waterplan Amsterdam onderschreven.

Er zijn in Amsterdam-Noord verschillende waterbeheerders: het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Rijkswaterstaat directie Noord-Holland en de provincie Noord-Holland. Al in 2001 hebben de partijen, met uitzondering van de provincie, een intentieverklaring ondertekend. Afgesproken is dat er meer aandacht zou komen voor water in Amsterdam-Noord en dat de relatie tussen ruimtelijke ordening en water zou worden versterkt.

Doel van het Waterplan Amsterdam-Noord is om aan te geven welke initiatieven en acties er de komende jaren in Amsterdam-Noord in gang gezet worden om de waterkwaliteit te verbeteren en de waterstructuur toekomstbestendig te maken. Aandachtsgebieden daarbij zijn de relatie tussen water en ruimtelijke ordening en de samenwerking tussen het stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders.

Het Waterplan Amsterdam-Noord gaat niet in op:

- het gebruik van water als zwemwater
- het woonschepenbeleid in brede zin. In het Waterplan Amsterdam-Noord wordt alleen ingegaan op de lozing van huishoudelijk afvalwater op het oppervlaktewater door woonschepen
- het gebruik van water voor nautische activiteiten
- de besprekingen van de provincie Noord-Holland en de waterbeheerders over de afbakening van de grenzen tussen de waterbeheerders.

In de Bestuursvereenkomst 2003-2006 heeft het bestuur van het stadsdeel de uitgangspunten vastgelegd voor het Waterplan Amsterdam-Noord. Het stadsdeel ziet het als haar verantwoordelijkheid om bij de inrichting, het beheer en het gebruik van water uit te gaan van de principes 'vasthouden-bergen-afvoeren' en 'schoonhouden-scheiden-zuiveren'. Het scheppen van ruimte voor water, het verbeteren van de kwaliteit van het water en het voorkomen dat waterproblemen in tijd en ruimte worden afgewenteld, zijn daarbij belangrijke doelstellingen.

Stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders streven ernaar om het waterbeheer op een duurzame en integrale wijze vorm te geven. Duurzaam waterbeheer houdt op de eerste plaats in dat knelpunten op het gebied van water niet in ruimte en tijd worden verplaatst. Dit betekent dat de oorzaken van knelpunten zoveel mogelijk worden weggenomen. Ook wordt het (drink)watergebruik van huishoudens en bedrijven beperkt en worden (afval)waterketens gesloten. De ecologische waarde van water ten slotte wordt versterkt. Op de tweede plaats worden waterproblemen in gebieden integraal aangepakt. Er wordt gestreefd naar maatregelen met een grote effectiviteit en een breed draagvlak. 'Integraal' betekent ook dat het aspect water in een vroeg stadium bij ruimtelijke plannen wordt betrokken.

1.3 Beleidskader

Het Waterplan Amsterdam-Noord biedt een kader voor alle betrokkenen die in Amsterdam-Noord met (aspecten van) water bezig zijn. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om betrokkenen bij ruimtelijke projecten die met de watertoets aan de slag moeten, beheerders van openbare ruimte en andere belanghebbenden.

Het beleidskader voor het Waterplan Amsterdam-Noord bestaat uit een basisniveau en een ambitieniveau. Het *basisniveau* omvat de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan wettelijke verplichtingen en regels op het gebied van water. Het basisniveau sluit bovendien aan op doelstellingen uit het Waterhuishoudingsplan van de provincie Noord-Holland. Het *ambitieniveau* omvat maatregelen die nodig zijn om een niveau te realiseren dat verder gaat dan de wettelijke verplichtingen. Het ambitieniveau sluit aan op de doelstellingen uit het Waterplan Amsterdam.

In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader uitgewerkt voor de verschillende thema's:

- waterberging
- waterkwaliteit
- grondwater
- geïntegreerd beheer en onderhoud
- integratie landelijk en stedelijk water

- waterbeheer in landelijk gebied
- recreatie (belevingswaarde van water)
- ecologie en natuur.

Aangegeven wordt welke inspanningen nodig zijn om het watersysteem in Amsterdam-Noord te laten voldoen aan het basisniveau en door welke aanvullende inspanningen een hoger ambitieniveau gerealiseerd kan worden.

Waterhuishoudingsplan provincie Noord-Holland

Het provinciaal Waterhuishoudingsplan 'Stilstaan bij stromen' is de vertaling naar provinciaal beleid van de 4^e Nota Waterhuishouding. In het plan is uitgewerkt waaraan watersystemen minimaal moeten voldoen om mensen veilig en gezond te laten wonen en om levenskansen te bieden aan planten en dieren die van het water afhankelijk zijn. Verderop in dit beleidsplan wordt het Waterhuishoudingsplan van de provincie afgekort tot WHP2.

De centrale doelstelling van het WHP2 is 'het in 2015 behalen van een gezonde ecologische kwaliteit van het watersysteem'. Dit betekent dat:

- de waterkwaliteit voldoet aan de normen uit de Europese Kaderrichtlijn Water
- functies van wateren zijn gestroomlijnd met de functies uit het WHP2 provincie Noord-Holland
- de inrichting en het gebruik van wateren op orde zijn gebracht
- er voldoende paaipplaatsen voor vissen en amfibieën zijn
- het gebruik van wateren zodanig is, dat ecologische gemeenschappen niet te veel worden verstoord.

De looptijd van het WHP2 was 1998-2002. Het nieuwe Waterhuishoudingsplan van de provincie Noord-Holland is naar verwachting in 2006 gereed. Omdat het nieuwe Waterhuishoudingsplan nog niet gereed was, is besloten om voor het Waterplan Amsterdam-Noord uit te gaan van het oude plan.

Waterplan Amsterdam

Het Waterplan Amsterdam bevat een integrale visie en strategie voor de inrichting, de verschillende gebruiksfuncties en het beheer van water en oevers in Amsterdam. Deze visie geeft de richting aan voor toekomstig beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, waterbeheer en – gebruik in het stedelijk gebied. Omdat de bevoegdheid voor de uitwerking van de inrichting en het gebruik van de meeste wateren in Amsterdam-Noord bij het stadsdeel ligt, is afgesproken dat dit wordt uitgewerkt in het Waterplan Amsterdam-Noord.

De centrale doelstelling uit het Waterplan Amsterdam is 'het realiseren van een ecologisch gezond en veilig functionerend watersysteem met een hoge belevingswaarde, dat evenwichtig en duurzaam wordt gebruikt en dat de identiteit van Amsterdam als waterstad versterkt'.

Dit betekent dat:

- de (grond)waterstand optimaal is afgestemd op het gebruik van de grond, zowel op korte als lange termijn
- bij ondergronds bouwen rekening wordt gehouden met effecten op het grondwater
- de aan- en afvoer van water zo geregeld is, dat er zo veel mogelijk water in een gebied wordt vastgehouden
- er bij extreme regenval voldoende bergingscapaciteit voor regenwater is
- de ecologische kwaliteit van water en (groene) oevers waar mogelijk verbeterd en versterkt wordt.

1.4 Actieprogramma en financiering

Het gezamenlijke actieprogramma is opgesteld voor de periode tot 2010. Het programma bevat een overzicht van de geplande acties van het stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders, de geschatte kosten, de planning en wie de trekker van de actie is. De Romeinse nummers in het Actieprogramma verwijzen naar de acties die op verschillende plekken in het beleidsdeel zijn uitgewerkt.

Door het ondertekenen van de bij het Waterplan Amsterdam-Noord behorende bestuursovereenkomst hebben betrokken partijen zich bereid verklaard om middelen beschikbaar te stellen voor het realiseren van de wateropgave in Amsterdam-Noord. De kosten die gemoeid zijn met de realisering van het Actieprogramma zijn onderverdeeld in onderzoeks- en uitvoeringskosten. Niet alle uitvoeringskosten zijn in het Actieprogramma gekwantificeerd. Dit geldt in het bijzonder voor de kosten die voortvloeien uit de besluitvorming over de Natte structuurplannen en de mede daarop gebaseerde waterparagrafen in de bestemmingsplannen. Afsproken is dat per waterstaatkundige eenheid de doelstellingen uit het Waterplan Amsterdam-Noord uitgewerkt worden in Natte structuurplannen. Per Nat structuurplan wordt de financiële haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen en de verdeelsleutel van de kosten tussen de betrokken partijen uitgewerkt en als besluit voorgelegd aan de waterbeheerder(s) en de initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling.

Over de financiering van de stedelijke wateropgave wordt op landelijk niveau overleg gevoerd tussen het kabinet, de waterbeheerders en de vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De VNG heeft voorjaar 2004 voorstellen gedaan om gemeenten in staat te stellen de doelstellingen op het gebied van water te realiseren ('Baas in eigen buis', VNG-visie). De uitkomst van het overleg kan mede van invloed zijn op de middelen die het stadsdeel op termijn beschikbaar krijgt voor de uitvoering van het Waterplan Amsterdam-Noord.

1.5 Relatie met andere plannen

Groenplan

Om te beginnen zijn er raakvlakken met het Groenplan Amsterdam-Noord. Tegelijk met het Waterplan Amsterdam-Noord is gewerkt aan het Groenplan met een Actieprogramma 2004-2007. In het Groenplan staat het beleid geformuleerd ten aanzien van groen en ecologisch beheer. In het Waterplan Amsterdam-Noord wordt eveneens ingegaan op de aanleg van ecologische oevers en het ecologisch beheer en onderhoud van wateren en oevers, omdat dit direct van invloed is op de waterkwaliteit en het bergende vermogen van het watersysteem.

Baggerplan

Het baggerplan stadsdeel Amsterdam-Noord is een gezamenlijk plan van het stadsdeel en hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en is opgesteld in 2002. Doel van het baggerplan was het verkrijgen van inzicht in het aanbod van en de verwerkingsmogelijkheden van vrijkomende baggerspecie in het beheergebied van hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Er zijn afspraken gemaakt over het baggerbeleid, uitvoeringsaspecten en de financiering. In 2004 is gestart met de uitvoering van het baggerplan door het hoogheemraadschap in samenwerking met het stadsdeel. Relevante informatie uit het baggerplan over de kwaliteit van de waterbodems is verwerkt in hoofdstuk 2.

Waterbeheerplannen

Door de waterbeheerders worden zogenaamde waterbeheerplannen opgesteld. Deze plannen bevatten beleid voor integraal waterbeheer en zijn een regionale uitwerking van het 2^e WHP2 van de provincie Noord-Holland en de 4^e nota Waterhuishouding van het rijk. De plannen hebben betrekking op de hoofdtaken van de waterbeheerders, te weten schoon water, droge voeten en veilige dijken.

Afvalwaterplan

Voor het eerst is in Amsterdam een Afvalwaterplan opgesteld. Het Afvalwaterplan 2005-2009 vervangt het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) en de uitwerking van de kaders voor de afvalwaterzuivering uit het Waterbeheersplan hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. In het Afvalwaterplan wordt de afvalwaterketen, die bestaat uit het rioolstelsel en de afvalwaterzuiveringsinstallaties, in zijn geheel beschouwd, ondanks dat er sprake is van gescheiden wettelijke verantwoordelijkheden. Het plan moet leiden tot een duurzaam functionerende afvalwaterketen tegen de laagste maatschappelijke kosten.

Het afvalwater uit Amsterdam-Noord wordt nu nog afgevoerd naar de rwzi Oost op het Zeeburgereiland. Omdat deze rwzi niet meer voldoet aan de huidige technische en milieueisen en omdat investeren in deze rwzi niet rendabel is, is besloten om de rwzi Oost te sluiten. Op dit moment wordt in Amsterdam-West een nieuwe rwzi gebouwd. Per 2006 zal Amsterdam-Noord naar deze nieuwe rwzi afvoeren. Om het afvalwater naar de nieuwe rwzi te transporteren, wordt de stroomrichting in het bestaande stelsel omgekeerd. Van noord naar oost wordt nu van noord naar west. Daarvoor worden de rioolgemalen aangepast en het bestaande rioolstelsel uitgebreid met een lange persleiding en een boostergemaal aan de Klapprozenweg.

Meerjarenprogramma Milieu

In 2004 is door het stadsdeel Amsterdam-Noord het Meerjarenprogramma Milieu vastgesteld. In dit programma staat een groot aantal acties ter verbetering van het milieu in Amsterdam-Noord, waaronder het verbeteren van de waterkwaliteit. Waar mogelijk zijn de aan water gerelateerde acties gekoppeld aan doelstellingen en maatregelen in het Waterplan Amsterdam-Noord.

1.6 Leeswijzer

Het Waterplan Amsterdam-Noord bestaat uit deel A en deel B. Deel A is het beleidsdeel en bevat drie hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de huidige stand van zaken van het watersysteem in Amsterdam-Noord. Ook worden de doelstellingen voor de verschillende thema's uitgewerkt. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de relatie tussen water en de inrichting van de ruimte in Amsterdam-Noord. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het watertoetsoverleg. Ten slotte wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de taken en bevoegdheden van de verschillende organisaties op het gebied van water: wie is voor welke taken verantwoordelijk en hoe wordt er door de verschillende organisaties samengewerkt. Deel B bevat het Actieprogramma 2005-2010 (bijlagenmap).

In het Waterplan Amsterdam-Noord wordt gesproken over het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en over de Dienst Waternet. Waternet is een gezamenlijke uitvoerende dienst van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam. Waternet voert in opdracht van het hoogheemraadschap taken uit op het gebied van waterbeheer. Waternet voert in opdracht van de gemeente Amsterdam de rioleringstaken en taken op het gebied van het ondiepe grondwater uit. Waar in het Waterplan Amsterdam-Noord wordt gesproken over Waternet wordt het deel van de organisatie bedoeld dat belast is met de gemeentelijke taken. Voor de watertaken wordt gesproken over 'de waterbeheerder' of over het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht.

Hoofdstuk 2 Beschrijving watersysteem Amsterdam-Noord

2.1 Inleiding

Water is een element dat het ontstaan, de ontwikkeling en de identiteit van Amsterdam-Noord sterk heeft bepaald. In dit hoofdstuk wordt het watersysteem van Amsterdam-Noord beschreven aan de hand van thema's. Om te beginnen wordt de huidige situatie geschetst. Vervolgens wordt beoordeeld wat nodig is om de verschillende aspecten van het watersysteem te laten voldoen aan het basis- en ambitieniveau. Aangezien er meerdere waterbeheerders actief zijn, wordt in dit hoofdstuk hier en daar ook stilgestaan bij de verantwoordelijkheden en taken van deze organisaties. In hoofdstuk 4 worden de taken en bevoegdheden van alle organisaties systematisch in kaart gebracht.

2.2 Beschrijving watersysteem

Op kaart 1 en 2 zijn het watersysteem van Amsterdam-Noord te zien. Aangegeven is wat de hoofdwatgangen, secundaire watgangen en boezemwateren zijn en welke waterbeheerders actief zijn. Ook staan de primaire en secundaire waterkeringen aangegeven. Primaire waterkeringen bieden bescherming tegen water van de zee, grote meren en kanalen. Secundaire waterkeringen zijn boezem- en tussenboezemkeringen die de achterliggende poldergebieden beschermen tegen water uit de boezem.

Over het grondgebied van Amsterdam-Noord loopt in oost-westelijke richting de oude Waterlandse Zeedijk. De dijk is in de twaalfde eeuw aangelegd om het land te verdedigen tegen de aanvallen van de Zuiderzee en het IJ. De Waterlandse Zeedijk functioneert nog steeds als primaire waterkering. Ook vormt het de grens tussen de beheersgebieden van de twee hoogheemraadschappen. Het gebied ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk wordt beheerd door het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. De Dienst Waternet is hierbij de uitvoerende instantie. Het hele beheergebied is stedelijk gebied. Het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier beheert het gebied ten noorden van de Waterlandse Zeedijk. Dit beheergebied is deels stedelijk en deels landelijk gebied.

Noordhollandsch Kanaal

In noord-zuid richting wordt het grondgebied van Amsterdam-Noord doorsneden door het Noordhollandsch Kanaal. Dit kanaal is de oudste waterverbinding van Amsterdam met de Noordzee. Het kanaal is in de negentiende eeuw aangelegd. Het verkortte de vaartijd van Amsterdam naar de Noordzee tot twee dagen. Tegenwoordig vervult het kanaal vooral een functie voor de recreatie, de binnenvaart en de waterhuishouding.

Het Noordhollandsch Kanaal is een van de blauwgroene scheggen van Amsterdam. Het kanaal vormt een belangrijke verbinding met de groene stadsrandzone. In het Waterplan Amsterdam is voorgesteld om de functie van het kanaal als rustige groene route de stad uit, op te waarderen. In 2003 heeft het stadsdeel Amsterdam-Noord een landschaps- en beleidsvisie op het Noordhollandsch Kanaal opgesteld.

In de landschapsvisie zijn ideeën uitgewerkt om de zone langs het kanaal te ontwikkelen tot een grote parkenzone met allure. In de beleidsvisie zijn voorstellen geformuleerd die moeten bijdragen aan het creëren van samenhang in de planvorming, het bevorderen van de openbaarheid van het kanaal en de oevers, het verbeteren van de toegankelijkheid en bereikbaarheid en ten slotte voor de verbetering van de kwaliteit.

Het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer van het Noordhollandsch Kanaal is ondergebracht bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Ook het beheer van de dijken wordt door het hoogheemraadschap gedaan. Het nautisch of vaarwegbeheer van het Noordhollandsch Kanaal is de taak van de provincie Noord-Holland.

Het IJ en haar zijkanalen

Aan de zuidkant wordt het grondgebied van Amsterdam-Noord begrensd door het IJ. Het IJ is onderdeel van de Noordzeekanaalboezem. In het westen sluit het sluisencomplex IJmuiden het IJ en Noordzeekanaal af van de Noordzee. In het oosten sluiten de Oranjesluizen het IJ af van het Voor-IJ, IJmeer en Markermeer. Het IJ heeft een streefpeil van NAP -0,4m.

Het water in de zijkanalen H, I en K staat in open verbinding met het IJ en heeft dus hetzelfde waterpeil. Deze watergangen verbinden het landschap achter de voormalige Waterlandse Zeedijk met het IJ. Het water wordt door middel van een sluis of gemaal afgevoerd. Deze verbindingen hebben nog steeds een belangrijke rol voor de afwatering van het achterland.

Het beheer van het oppervlaktewater van het IJ en het water in de zijkanalen tot aan het eerste kunstwerk, is in handen van Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland. Rijkswaterstaat heeft de zorg voor de primaire waterkering aan de oostkant, de Oranjesluizen.

Natuur in Amsterdam-Noord

Amsterdam-Noord kent veel bijzondere natuur waar water en oevers een belangrijke schakel in vormen. De Waterlandse Zeedijk is al eeuwen het leefgebied van de ringslang. De ringslang overwintert tussen de basaltkeien van de oude IJsselmeerdijk. In Waterland leeft de zeldzame Noordse woelmuis, die voor haar leefgebied afhankelijk is van drasse oevers.

Ook het IJ is een waardevol natuurgebied. Zout en zoet water en zuurstofrijk en zuurstofarm water ontmoeten elkaar, waardoor het IJ een rijke fauna aan vissen en kreeftachtigen heeft. Zoutwatervissen als de haring, de wijting en de bot leven in de diepere waterlaag. Zoetwatervissen als voorns en brasems leven in de bovenste waterlaag. Onder de kreeftachtigen vinden we garnalen, de Chinese wolhandkrab en de strandkrab. Voor veel van deze dieren zijn de oevers belangrijk als leef- en voortplantingsgebied. De langzaam aflopende oevers van stortsteen of breuksteen worden gebruikt om eieren af te zetten, om te schuilen voor gevaar en om voedsel te verzamelen.

De gebieden ten oosten en westen van de oorspronkelijke landtong Volewijk zijn ontstaan door landaanwinning op het IJ. Deze gebieden zijn in eerste instantie benut voor landbouwgrond. Later zijn delen van het gebied gebruikt voor bagger- en grondberging. Vanaf het einde van de negentiende eeuw zijn de gebieden grotendeels gebruikt voor industriële activiteiten. In de loop der jaren is langs de hele noordelijke IJ-oever veel water uitgegraven binnen de opgehoogde polders: de havens, kanalen en dokken. Deze watergangen werden niet gegraven voor de waterhuishouding maar om bedrijfsmatige redenen. Ze werden vaak ook weer even gemakkelijk gedempt. De Noorder IJ-plas is een recent voorbeeld van deze werkwijze. De plas is uitgegraven voor zandwinning ten behoeve van de aanleg van het noordelijke deel van de ringweg. Door het brakke water biedt de Noorder IJ-plas een bijzonder leefmilieu voor waterdieren.

In het gebied ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk zijn resten te vinden van de voormalige polderafwateringen. Deze zijn te vinden in delen die niet opgehoogd zijn, zoals Tuindorp Oostzaan, waar het waterpeil ongeveer 3,5 meter onder NAP is. Na de wateroverlast van 1960 is rondom de Noorder IJ-polder, waarbinnen Tuindorp Oostzaan ligt, een secundaire waterkering aangebracht.

Waterlandse boezem

Het gebied ten noorden van de Waterlandse Zeedijk behoort tot de Waterlandse boezem. De Waterlandse boezem is in totaal 4577 ha. Een deel van de Waterlandse boezem ligt binnen het grondgebied van stadsdeel Amsterdam-Noord.

Oorspronkelijk bestond het hele gebied ten noorden van de Waterlandse Zeedijk uit veenweiden. Het veenweidelandschap stamt uit de middeleeuwen toen het veenmoeras rond Amsterdam ontgonnen werd. De verschillende meren in het veenweidegebied werden in de zeventiende eeuw drooggemalen en ingericht voor hoofdzakelijk agrarische doeleinden. Voorbeelden zijn de

Wilmkebreek, de Buikslotermeer, de Burkmeer, de Volgermeer, de Belmermeer, de Blijkmeer en de Durgerdammer Die. Later hebben sommige polders een bestemming als woongebied gekregen. Het tegenwoordige veenweidegebied Waterland ligt ten noorden van de ring A10.

De binnen Waterland gelegen blokbemalingen en polders hebben een waterpeil in overeenstemming met hun specifieke agrarische functie. Het gebied buiten deze blokbemalingen en polders heeft een specifieke natuurfunctie en heeft daarmee overeenkomende hogere waterpeilen. De blokbemalingen en polders binnen Waterland slaan hun water uit op de Waterlandse boezem. Het waterpeil wordt periodiek aan de autonome maaiveldaling aangepast. Het peil bedraagt momenteel NAP -1,54m.

2.3 Peilbeheer

In de Wet op de waterhuishouding staat dat het handhaven van een veilig watersysteem tot de primaire taak van de waterbeheerder behoort. Vanuit de zorg voor veilige watersystemen zijn peilbeheer en aan- en afvoer van water belangrijke taken. Op kaart 3 zijn de verschillende peilvakken en de geldende zomer- en winterpeilen aangegeven. Ook is aangegeven waar zich kunstwerken bevinden, zoals een gemaal, sluis etc.

Naast het garanderen van de veiligheid is het peilbeheer gericht op het instandhouden van de functies: de bevaarbaarheid van watergangen, de ontwikkelingskansen van ecosystemen, de landbouw en de stedenbouw (grondwaterstand).

De waterbeheerders gaan de peilbesluiten die ouder zijn dan tien jaar actualiseren [actie III]. De bedoeling is om in de peilbesluiten niet langer uit te gaan van een laag winter- en een hoog zomerpeil. In plaats daarvan wil men uitgaan van een streefpeil dat gebaseerd is op de, over het jaar gemiddeld, gewenste grondwaterstand in percelen. Waar mogelijk wil men in natuurgebieden overgaan tot flexibel peilbeheer en in agrarische gebieden naar dynamisch peilbeheer (zie voor uitleg: begrippenlijst).

Ook streven de waterbeheerders naar het zoveel mogelijk vergroten van peilvakken, opdat robuuste en duurzame watersystemen ontstaan. Bij de verschillende ruimtelijke projecten wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om peilvakken te vergroten. In het Nat Structuurplan voor de Buikslotermeer zijn voorstellen voor het vergroten van peilvakken gedaan.

Polder Buikslotermeer

In de zeventiende eeuw is de Buikslotermeer ingepolderd. Door de jaren heen is het gebied ontwikkeld tot stedelijk gebied. Aan de noordkant wordt de polder doorsneden door de ringweg A10. Het bemalingsgebied Buikslotermeer bestaat op dit moment uit drie hoofdpeilvakken. Binnen één van deze hoofdpeilvakken bestaan twee peilvakken met afwijkende peilen. De compartimentering van de Buikslotermeer zorgt voor een matig beheersbaar watersysteem. Door het koppelen van de peilvakken kan weer één robuust watersysteem ontstaan met alle voordelen van dien.

(bron: Nat-structuurplan Buikslotermeer, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier)

Het peilbeheer in het stedelijke gebied is tot 1997 in beheer geweest bij de toenmalige dienst RWA (tegenwoordig Waternet) van de gemeente Amsterdam. Daarna is het peilbeheer in het deel ten noorden van de Waterlandse Zeedijk overgegaan naar het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In het deel ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk is het peilbeheer een taak van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht.

2.4 Waterberging

Aan- en afvoer van water en peilbeheer zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Samen vormen ze het waterkwantiteitsbeheer. Bij de aan- en afvoer van water gaat het naast het garanderen van de veiligheid ook om het voorkomen van wateroverlast en/of -tekort. De waterbeheerders toetsen

of de watersystemen in Amsterdam-Noord aan de veiligheids- en overlastnorm voldoen. Met andere woorden: ze onderzoeken of het watersysteem nu en in de toekomst over voldoende bergingscapaciteit beschikt. De veiligheidsnorm houdt in dat stedelijke gebieden maximaal één keer per honderd jaar onder water mogen staan als gevolg van extreme regenval. De overlastnorm gaat uit van één keer per 25 jaar overlast als gevolg van extreme regenval. In het Nationaal Bestuursakkoord Water is afgesproken dat uiterlijk 2015 de watersystemen op orde moeten zijn.

Het gedeelte ten noorden van de Waterlandse Zeedijk is al getoetst aan de veiligheids- en overlastnorm. Gebleken is dat die watersystemen nu en in de toekomst voldoen aan de veiligheidsnorm, met uitzondering van de Blijkmeer, Burkmeer en IJdoornpolder (*bron: studie Bescherming wateroverlast Noorderkwartier*). [acties IIa t/m IIc]

Het oplossen van de knelpunten in de Blijkmeer wordt niet als urgent beschouwd. De knelpunten in de Burkmeer worden opgelost tijdens de sanering van de Volgermeerpolder. Bedoeling is dat de Burkmeer als waterbuffer voor de Volgermeer gaat fungeren. De IJdoornpolder is deels eigendom van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten en deels van particulieren. Er wordt voor de polder momenteel een inrichtingsplan opgesteld. De waterbeheerder heeft de wens uitgesproken om bij het inrichtingsplan betrokken te worden, zodat ook de waterproblematiek kan worden meegenomen.

Ook de watersystemen te zuiden van de Waterlandse Zeedijk zijn getoetst aan de veiligheids- en overlastnormen. Gebleken is dat alle watersystemen voldoen met uitzondering van het W. H. Vliegenbos en sportpark Melkweg. Deze knelpunten worden als niet urgent beschouwd. In de toekomst wil het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht onderscheid aan brengen in gebruiksfuncties van gebieden (woongebieden, bedrijventerreinen en parken/groengebieden). In een park hoeft dan niet aan dezelfde veiligheidsnorm te worden voldaan als in een woonwijk. Zo is het mogelijk om te sturen in waar tijdelijk wateroverlast kan worden geaccepteerd.

Het huidige waterbeheer is vooral gericht op het snel afvoeren van water. Eén van de leidraden van het nieuwe waterbeheer, die ook onderschreven wordt door het stadsdeel Amsterdam-Noord, is de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Dat wil zeggen dat eerst geprobeerd wordt het regenwater zo lang mogelijk vast te houden. Als dat niet goed lukt, dan moet het water op een plek (tijdelijk) worden opgeslagen (bergen) en pas daarna worden afgevoerd.

Vasthouden en bergen van water kan in de bodem, in open water of door gebieden incidenteel onder water te zetten. Dit laatste kan uiteraard alleen op plekken waar de veiligheid niet in het geding komt en de functie van gebieden het toelaat (o.a. parken, sportvelden, terreinen met natuurwaarden). Het aanleggen van vegetatiedaken, het toepassen van regentonnen en het aanleggen van vijvers draagt bij aan het vergroten van het bergende vermogen. Dergelijke maatregelen zorgen indirect voor een verbetering van de waterkwaliteit, het woonklimaat en de microfauna.

Ook combinaties met andere functies zoals groen en recreatie liggen voor de hand. Door de aanleg van natuurvriendelijke en ecologische oevers wordt bijvoorbeeld meer waterberging gerealiseerd. Een ander voorbeeld van meervoudig grondgebruik is het creëren van waterberging onder de openbare weg, parkeerterreinen of speelvelden.

Waterberging

Onder de titel 'Meer sponswerking, minder plassen' is de dienst Ruimtelijke Ordening in 2004 een project gestart om de mogelijkheden voor het bergen van regenwater in bestaand stedelijk gebied in kaart te brengen. Aanleiding voor het project is de constatering dat de reguliere waterberging via vergroting van het oppervlaktewater in stedelijk gebied niet altijd mogelijk is.

Het project omvat onder andere het opstellen van een catalogus met oplossingsrichtingen om het regenwater in bestaand stedelijk gebied vast te houden en te bergen.

Basisniveau

Bij het basisniveau wordt ervan uitgegaan dat bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij andere ingrepen in de openbare ruimte de waterhuishoudkundige situatie niet mag verslechteren. Dit betekent bijvoorbeeld dat toename van het verharde oppervlak en/of dempingen binnen het gebied moeten worden gecompenseerd.

Ambitieniveau

Het ambitieniveau gaat ervan uit dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gestreefd wordt naar een optimaal functionerend watersysteem. Dit betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen zoveel waterberging wordt gerealiseerd, dat het gebied in tijden van neerslagpieken het water zelf kan blijven opvangen en de boezem niet extra wordt belast. Grofweg wordt ervan uitgegaan dat gemiddeld 10% van de openbare ruimte ingezet moet worden voor (piek)berging van water.

De berekening van het bergend vermogen van het watersysteem gebeurt in principe op het niveau van een waterstaatkundige eenheid. Door de waterbeheerder wordt onderzocht of het watersysteem in de toekomst over voldoende bergend vermogen beschikt. Daarbij wordt rekening gehouden met de toename van het inwonersaantal en met de (verwachte) klimaatveranderingen. Maatregelen die nodig zijn om de noodzakelijke of gewenste hoeveelheid bergend vermogen te realiseren, worden uitgewerkt in Natte-structuurplannen en vastgelegd in de waterparagraaf van ruimtelijke plannen. De plangrenzen en de grenzen van een waterstaatkundige eenheid vallen in de meeste gevallen niet samen. Compensatie van een ruimtelijke ontwikkeling buiten het eigen plangebied maar binnen dezelfde waterstaatkundige eenheid is mogelijk onder de voorwaarde dat hierover schriftelijke afspraken gemaakt zijn met de waterbeheerder (zie ook hoofdstuk 3: Kansen voor water in gebieden).

Bij het berekenen van het bergend vermogen van een watersysteem wordt in principe ook het boezemland meegerekend. Om reden van veiligheid wordt door de waterbeheerders terughoudend omgegaan met verlenen van toestemming voor het bouwen van woningen in boezemland. In Amsterdam-Noord zijn of worden delen van de Noordzeekanaalboezem bebouwd omdat de veiligheidsrisico's goed beheersbaar zijn. Om te beginnen staat het IJ niet in rechtstreekse verbinding met de Noordzee en het Markermeer. De Oranjesluizen en de sluizen bij IJmuiden en de gemalen zorgen ervoor dat het waterpeil in het IJ goed beheersbaar is. Op de tweede plaats ligt op veel plaatsen het maaiveld op een dusdanige hoogte dat het gebied geen bergingsfunctie kan vervullen. De verwachting is dat de komende jaren het maaiveld verder opgehoogd zal worden vanwege de sanering van de bodemverontreiniging. Desondanks behouden de waterbeheerders zich het recht voor om afzonderlijke bouwplannen voor gebieden die gelegen zijn in boezemland te beoordelen op veiligheidsrisico's.

2.5 Grondwater

Door slechte ontwatering hebben veel gebieden in Amsterdam-Noord last van hoge grondwaterstanden. In de Vogelbuurt, Van der Pekbuurt en de Buiksloterham is in het verleden drainage aangelegd. Ondanks de drainage zijn er nog steeds problemen met hoge grondwaterstanden.

Eind jaren '90 ontstonden in Terrasdorp (Tuindorp Oostzaan) opnieuw problemen met hoge grondwaterstanden. Er zijn verschillende onderzoeken gedaan en proeven genomen om de oorzaak van de hoge grondwaterstand weg te nemen. Het stadsdeel heeft uiteindelijk besloten om in het hele gebied drainage aan te leggen.

Ook aan het Meerpad/Nieuwendammer Molenpad zijn problemen met grondwater. Een aantal panden, waarvan sommige een monumentaal karakter hebben, is aan het verzakken. De hoge grondwaterstand leidt tot vochtproblemen in de woningen. Het verlagen van het waterpeil is geen optie vanwege de risico's van het droogvallen van de houten heipalen in een groter gebied. De waterbeheerder, het stadsdeel Amsterdam-Noord en Waternet zoeken in overleg met de bewoners naar een oplossing.

Ook delen van de Buikslotermeer kampen met hoge grondwaterstanden. Er is een drainageplan opgesteld dat is kortgesloten met het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in verband met het Nat Structuurplan Buikslotermeer.

Waternet gaat in de komende periode onderzoek doen in Amsterdam-Noord om te bepalen in welke gebieden het noodzakelijk is om technische drainageontwerpen op te stellen om bestaande grondwateroverlast aan te pakken [actie V].

Basisniveau

In het WHP2 is als algemene doelstelling voor grondwater opgenomen dat beheer van grondwater zodanig is, dat het overeenkomt met het grondgebruik, dat verdroging wordt tegengegaan en dat er voldoende schoon en zoet grondwater voorhanden is.

Ambitieniveau

De gemeente Amsterdam trekt zich de grondwaterproblemen in het stedelijke gebied aan zonder daarmee aansprakelijk te zijn voor het beheer van de grondwaterstand. Er is een aanpak uitgewerkt voor grondwaterproblemen in bestaande gebieden en voor het voorkomen van nieuwe grondwaterproblemen in nieuwe gebieden. Afsproken is dat ruimtelijke plannen moeten worden getoetst aan de gemeentelijke grondwaternorm.

a) Grondwaterproblemen in bestaand stedelijk gebied

Grondwaterproblemen in bestaand gebied die het gevolg zijn van allerlei ontwikkelingen en/of van fouten die in het verleden zijn gemaakt, worden zoveel mogelijk gebiedsgericht aangepakt. Wijken waar men last heeft van hoge grondwaterstanden kunnen als grondwaterprobleemgebied worden aangewezen. In Amsterdam-Noord zijn Banne II en Meerpad/Nieuwendammer Molenpad als grondwaterprobleemgebied aangewezen. Het stadsdeel, Waternet, woningcorporaties en bewoners werken zoveel mogelijk samen om de problemen op te lossen.

De gemeente Amsterdam heeft een subsidieverordening opgesteld voor grondwaterprobleemgebieden in Amsterdam. De subsidie is een tegemoetkoming in de kosten van de maatregelen. De subsidie wordt verleend voor gebieden waar de grondwaterproblemen *gezamenlijk* worden aangepakt door bewoners/eigenaren/woningcorporaties en de gemeente. Om voor subsidie in aanmerking te komen, moet onderzoek verricht zijn naar de oorzaak van het grondwaterprobleem en naar de maatregelen die de oorzaak wegnemen. Toekenning van de subsidie gebeurt op basis van een door B&W goedgekeurd Uitvoeringsplan.

b) Voorkomen grondwaterproblemen in nieuwe gebieden

In gebieden die nieuw worden ingericht of heringericht en waarvoor een plan wordt opgesteld, moet worden gezorgd dat de bestemming en de (toekomstige) grondwatersituatie goed op elkaar worden afgestemd. Waternet toetst de ruimtelijke plannen aan een aantal toetsingscriteria. Deze criteria zijn vastgelegd in de beleidsnota Grondwaterzorg 2002-2006 van de gemeente Amsterdam. De criteria zijn vermeld in bijlage III.

2.6 Waterkwaliteit

De waterkwaliteit in Amsterdam-Noord is in de afgelopen decennia flink verbeterd door de aanleg van rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) en het saneren en vergunnen van industriële lozingen. Ondanks de verbetering voldoet het oppervlaktewater in Amsterdam-Noord niet aan de gewenste kwaliteit en is het nog niet gezond genoeg voor mens, plant en dier. Een groot aantal bronnen is hiervoor verantwoordelijk.

2.6.1 Huidige kwaliteit van het oppervlaktewater

Om de waterkwaliteit te monitoren, beschikken de waterbeheerders over een meetpuntennet in Amsterdam-Noord. Ongeveer twaalf keer per jaar wordt de waterkwaliteit gemeten. Daarbij wordt

van een groot aantal stoffen de concentratie vastgesteld. Vervolgens wordt per stof getoetst of de MTR-waarde¹ wordt gehaald.

Voor dit Waterplan is de nulsituatie voor de waterkwaliteit globaal in kaart gebracht. Op basis van de meetgegevens uit 2000 van vijf categorieën indicatorstoffen wordt de waterkwaliteit geschat. De volgende categorieën zijn gekozen:

- *Zuurstof*. Het zuurstofgehalte van het water is van belang voor planten en dieren die in het water leven. Is het zuurstofgehalte te laag, dan sterven de vissen meestal als eerste. Het zuurstofgehalte van water is per seizoen wisselend; water met een lage temperatuur bevat minder zuurstof dan water met een hogere temperatuur. Het zuurstofgehalte in water kan snel wisselen. Daarom zegt het zuurstofgehalte vooral iets over de korte-termijn-effecten van de waterkwaliteit. Het verhogen van het zuurstofgehalte van het water kan door het vergroten van de doorstroming, het aanpakken van de vervuilende bronnen of het aanleggen van natuurvriendelijke oevers.
- *Nutriënten* of voedingsstoffen (nitraat en fosfaat). Te hoge concentraties voedingsstoffen zorgen voor kroos en algengroei in het water. Riiooloverstorten uit gemengde rioolstelsels zijn een bron, evenals het gebruik van kunstmest. De bijdrage van fosfaten uit wasmiddelen is inmiddels zo goed als gestopt.
- *Bacteriën (chlorofyl, e-coli en temperatuur)*. Ook bacteriën bevorderen de algengroei in het water. De aanwezigheid van (te veel) bacteriën in het water is bovendien schadelijk voor mensen en dieren. Er is een direct verband tussen de temperatuur van het water en de aanwezigheid van bacteriën.
- *Zware metalen zoals zink, lood en nikkel*. Diverse diffuse bronnen dragen bij aan de concentratie van zware metalen in water. Naast de schadelijke effecten van zware metalen voor planten en dieren die in het water leven, hopen ze op in de waterbodem. Te hoge concentraties zware metalen in bagger betekenen dat bagger afgevoerd moet worden in plaats van op de oever afgezet. In verschillende beleidsnotities, waaronder de notitie Duurzaam Materiaalgebruik van het stadsdeel Amsterdam-Noord, wordt gepleit voor het vervangen van uitloogbare materialen door niet-uitloogbare.
- *Chloriden* (zouten). Op veel plekken is het water in Amsterdam-Noord brak. De relatief hoge concentratie chloriden heeft te maken met de grondsoort die in grote delen van Amsterdam-Noord voorkomt (veen), met meerdere brakke kwellen vanuit het IJ en met veelvuldige overstromingen door zout zeewater in de middeleeuwen.

Bij het beoordelen van de kwaliteit van het water wordt onderscheid gemaakt naar korte-termijn-effecten (zuurstof, bacteriën) en lange-termijn-effecten (voedingsstoffen, zware metalen en chloriden). De gehalten zuurstof en e-coli kunnen in korte tijd sterk wisselen. Daarom wordt voor deze indicatoren per meting beoordeeld of voldaan wordt aan de MTR-waarden. Bij de overige indicatoren worden de gemiddelde waarden uiterekend. Dit gemiddelde wordt getoetst aan de MTR-waarde.

Uit meetgegevens van de waterbeheerders blijkt dat voor zuurstof, nitraat en fosfaat op meerdere plaatsen de MTR-waarden overschreden wordt. Op sommige plekken is het zuurstofgehalte erg laag. De concentraties nitraat en fosfaat zijn een factor 3 tot 4 hoger dan de geldende MTR-waarden.

De concentraties zink, lood en nikkel zijn op de meeste meetpunten kleiner dan de MTR-waarde. De concentraties zware metalen in de waterbodem overschrijden echter wel de MTR-waarde. Vooral de hoge concentratie zink in de waterbodem in het stedelijke gebied zorgt ervoor dat op veel plekken het baggerslib afgevoerd moet worden als gevaarlijk afval.

De chloridengehalten voldoen op de meeste plekken niet aan de MTR-waarde. Gelukkig is een hoog chloridengehalte niet per definitie nadelig voor het watersysteem. Het biedt ook kansen, vooral op ecologisch gebied. De Noorder IJ-plas is hiervan een voorbeeld.

¹ MTR: maximaal toelaatbaar risico

2.6.2 Doelstelling waterkwaliteit

In het verleden werd voor het bepalen van de waterkwaliteit vooral gekeken naar indicatoren als zuurstofgehalte, doorzicht, nutriëntengehalte, zware metalen, zoutgehalte etc. De waterkwaliteit voldeed als de MTR-waarden niet werden overschreden. In het nieuwe waterbeleid wordt uitgegaan van waterkwaliteitsdoelstellingen die zijn opgebouwd uit meerdere lagen. Naast doelstellingen voor de emissies van zware metalen, voedingsstoffen etc. worden ook doelstellingen vastgelegd voor de inrichting, beheer en onderhoud; de waterbodembkwaliteit en de belevingswaarde.

Zowel in het Waterhuishoudingsplan van de provincie Noord-Holland als in het Waterplan Amsterdam is hiervoor een systematiek uitgewerkt. Omdat er veel overlap tussen de systematiek van de provincie en van het Waterplan Amsterdam wordt in deze paragraaf één systematiek toegelicht. Gekozen is voor de systematiek van het Waterplan Amsterdam, omdat hierin de nadruk wordt gelegd op waterkwaliteitsdoelstellingen voor stedelijk water. Een groot deel van het water in Amsterdam-Noord heeft de functie stedelijk water. De systematiek van het Waterplan Amsterdam wordt hieronder verder toegelicht.

Functies van wateren

Startpunt voor het bepalen van de doelstellingen voor de waterkwaliteit zijn de functies die aan water zijn toebedeeld. Op kaart 4 is een overzicht te zien van de verschillende waterfuncties in Amsterdam-Noord. Per functie is een ambitieniveau voor de waterkwaliteit vastgelegd.

De functie stedelijk water is onderverdeeld in drie subfuncties: stedelijk gebruikswater, stedelijk leefwater en stedelijk natuurwater. Voor deze subfuncties zijn ook ambitieniveaus vastgelegd. In het stedelijk gebied moet rekening worden gehouden met zaken als beschoeiingen of andere kunstmatige, harde oeverstructuren, noodzakelijke doorspoeling van watergangen en inlaat van gebiedsvreemd water in stadspolders, riooloverstorten en regenwateruitlaten, drijfvuil, een hoge nutriëntenbelasting en ten slotte intensief gebruik van water door scheepvaart en recreatie. In tabel 2.1 is per (sub)functie het na te streven ambitieniveau aangegeven.

Waterfunctie	Basis	Midden	Hoog
Stedelijk gebruikswater			
Stedelijk leefwater			
Stedelijk natuurwater			
Agrarisch water zonder nevenfunctie natuur			
Agrarisch water met nevenfunctie natuur			
Natuur			
Watergebonden recreatie met nevenfunctie natuur			
Viswater			

Tabel 2.1 Ambitieniveau per waterfunctie

Natte-structuurplannen

Het streven is om uiterlijk in 2015 in Amsterdam-Noord de ambitieniveaus, zoals in het schema aangegeven, te realiseren. De wijze waarop deze ambitieniveaus worden gerealiseerd, wordt uitgewerkt in zogenaamde Natte-structuurplannen [actie VIII]. Een Nat-structuurplan is een

verdere concretisering van de ambities uit het Waterplan Amsterdam-Noord. In het Nat-structuurplan wordt beschreven welke maatregelen noodzakelijk en/of gewenst zijn om de waterkwantiteits- en waterkwaliteitsdoelstellingen te realiseren op het niveau van een waterstaatkundige eenheid. De financiële haalbaarheid van de in het Waterplan Amsterdam-Noord geformuleerde doelstellingen en de daaraan gekoppelde te nemen maatregelen wordt pas in deze fase onderzocht. Per Nat-structuurplan nemen de betrokken partijen een besluit over een maatregelenpakket en de verdeelsleutel voor de bijbehorende kosten. (Zie ook hoofdstuk 3)

Nat-structuurplan Buikslotermeer

Als voorbeeld kan het Nat Structuurplan Buikslotermeer dienen. Dit Nat-structuurplan is een voorbeeld van integrale planvorming, waarbij meerdere partijen betrokken zijn geweest. In 2000 is gestart met het opstellen van het Nat-structuurplan Buikslotermeer. Er is niet alleen gekeken naar de waterkwaliteit, maar ook naar de waterkwantiteit, het grondwater en het beheer en onderhoud. In de zomer van 2005 is de besluitvorming over het Nat-structuurplan Buikslotermeer afgerond en hebben het projectbureau Noordwaarts, het stadsdeel Amsterdam-Noord en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier overeenstemming bereikt over het pakket maatregelen en de verdeling van de kosten.

Ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen

De bovengenoemde ambitieniveaus zijn vertaald naar ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen per waterfunctie. Onder een ecologische waterkwaliteitsdoelstelling wordt verstaan 'een beschrijving van de gewenste levensgemeenschappen voor een bepaald watertype'. De beschrijving heeft betrekking op alle compartimenten van het watersysteem (water, oever en bodem). De ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen zijn daarom uitgewerkt in doelstellingen voor:

- inrichting
- beheer
- emissies
- gebruiks- of belevingswaarde
- waterbodempkwaliteit.

Ieder onderdeel is weer opgebouwd uit meerdere parameters. Bij belevingswaarde wordt bijvoorbeeld gekeken naar de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het water, de aanwezigheid van zwerf- en drijfvuil, het onderhoud van objecten en voorzieningen en de aanwezigheid van watervogels en andere opvallende fauna. In bijlage II is een overzicht opgenomen van alle parameters die van invloed zijn op de ecologische waterkwaliteit.

Toepassing van ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen

Om de toepassing van de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen te vergemakkelijken, is het Praktisch Ecologisch Beoordelingssysteem uitgewerkt (PEBS). De waterbeheerders hebben afgesproken om van dit beoordelingssysteem gebruik te gaan maken. In 2006 wordt gestart met het in kaart brengen van de huidige waterkwaliteit volgens deze systematiek [actie VI]. Door een vergelijking te maken tussen de huidige waterkwaliteit en de gewenste ecologische waterkwaliteit wordt duidelijk waar welke maatregelen genomen moeten worden. Uit ervaring is gebleken dat maatregelen op het gebied van inrichting en beheer, maatregelen ter beperking van de emissies en maatregelen gericht op het gebruik van het watersysteem het meeste effect sorteren.

Over de wijze waarop de waterkwaliteit gemonitord wordt, maken de waterbeheerders afspraken [actie X]. De gegevens zullen jaarlijks aan het stadsdeel Amsterdam-Noord gerapporteerd worden en besproken in het kader van de voortgang van het Waterplan Amsterdam-Noord.

2.6.3 Verbeteren waterkwaliteit

Een groot aantal bronnen draagt bij aan de (slechte) waterkwaliteit in Amsterdam-Noord. In deze paragraaf worden de verschillende vervuilingbronnen toegelicht. Aangegeven wordt welke initiatieven er in Amsterdam-Noord al lopen om deze vervuilingbronnen aan te pakken en er worden suggesties gedaan voor aanvullende initiatieven.

Het verminderen van de vuilemissie door riooloverstorten

In de oudere delen van Amsterdam-Noord, zoals de Van der Pekbuurt, Florabuurt, Vogelbuurt, Tuindorp Buiksloot en Tuindorp Nieuwendam, ligt een gemengd rioolstelsel. Ook in Tuindorp Oostzaan ligt een gemengd rioolstelsel. In de nieuwere delen van Amsterdam-Noord ligt een gescheiden rioolstelsel, waarbij het afvalwater gescheiden van het regenwater wordt afgevoerd naar de rwzi. Het regenwater wordt rechtstreeks geloosd op het oppervlaktewater.

In gebieden met een gemengd rioolstelsel zijn de riooloverstorten een forse bron van vervuiling van oppervlaktewater in Amsterdam-Noord. Riooloverstorten ontstaan doordat bij zware regenval het rioolstelsel het aanbod van regenwater niet kan verwerken. Regenwater vermengd met vuil water wordt dan geloosd op het oppervlaktewater. Bij het verminderen van de vuilemissie door riooloverstorten worden twee sporen gehanteerd, de Basisinspanning en het Waterkwaliteitsspoor.

De *Basisinspanning* houdt in dat in 2006 50% van de emissies via de rioleringen is gesaneerd. De sanering gebeurt door middel van het aanleggen van bergbezinkbassins of -leidingen. Een bergbezinkbassin is een ondergrondse bak waarin het teveel aan rioolwater tijdelijk wordt opgevangen. Het grove vuil zakt naar de bodem. Als de regen voorbij is, wordt de bak of leiding leeggemipt. Het vuile water gaat via de gewone weg naar de rioolwaterzuivering. In de komende periode wordt de Basisinspanning afgerond [actie XI]. Ook zal door Waternet onderzoek gedaan worden naar enkele risicovolle riooloverstorten [acties XII en XIII].

Afhankelijk van het gewenste waterkwaliteitsniveau wordt onderzocht of, in aanvulling op de Basisinspanning, verdere maatregelen nodig zijn om de vuilemissie uit het rioolstelsel te verminderen. Dit is het zogenaamde *Waterkwaliteitsspoor*. [actie VII]. In het gedeelte ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk is dit onderzoek al gedaan. Hieruit is geconcludeerd dat de overstorten uit de gemengde riolering niet leiden tot urgente knelpunten in de waterkwaliteit. Dit wil overigens niet zeggen dat op deze locaties de waterkwaliteit voldoet. Het wil zeggen dat de specifieke bron van de gemengde riooloverstorten niet leidt tot een ongewenste verslechtering van de waterkwaliteit.

In de Natte Structuurplannen wordt verder uitgewerkt hoe de waterkwaliteit wel tot het gewenste niveau kan worden gebracht, hierbij worden alle bronnen van vervuiling meegenomen in de planvorming. Tevens zal hier uitgewerkt worden welke maatregelen er genomen moeten worden om aan de Europese Kaderrichtlijn Water te voldoen

In Amsterdam-Noord bestonden tot voor kort zo'n 50 riooloverstorten. Hiervan is al een aantal gesaneerd. Kaart 5 geeft een overzicht van de overgebleven riooloverstorten, nooduitlaten en regenwateruitlaten in het stedelijk gebied.

In de Purmerweg, de Adriaan Loosjesstraat/Cornelis Sorgdragerstraat en de Meeuwenlaan/Vogelkade zijn bergbezinkbassins aangelegd. In de N.F. Israelweg/Stentorstraat, Waddendijk (verschillende punten), Dirkshornplantsoen, Watergangseweg, Volendammerweg, Boorstraat, Johan van Hasseltweg, Asterweg en Waddenweg zijn bergbezinkleidingen aangelegd. De komende periode worden bergbezinkbassins aangelegd in de Papaverweg en de Vegastraat en een bergbezinkleiding in de Motorkade.

Het onder voorwaarden afkoppelen van verhard oppervlak

Op dit moment wordt in Amsterdam-Noord een groot deel van het regenwater dat afkomstig is van daken, straten en wegen via het (gescheiden en gemengde) rioolstelsel afgevoerd naar de afvalwaterzuivering. Hierdoor worden niet alleen de rwzi's extra belast maar ook regenwater onnodig gezuiverd. In het nieuwe waterbeleid is gekozen om de capaciteit van de rwzi's niet verder uit te breiden. In plaats daarvan wordt relatief schoon regenwater (regenwater dat uitsluitend met normaal straatvuil is verontreinigd of dat van daken afstroomt) direct geloosd op het oppervlaktewater. De streefpercentages voor het afkoppelen van daken en wegen zijn voor de periode tot 2020 voor bestaande gebieden 20% en voor nieuwe gebieden 100%. De oppervlakken die worden afgekoppeld, moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen. De kwaliteit

van het te lozen water mag niet slechter zijn dan de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater. De waterbeheerders hebben afgesproken de beslisboom uit het Waterplan Amsterdam toe te passen bij het afkoppelen van verhard oppervlak. Concrete afspraken over het afkoppelen van verhard oppervlak worden door de waterbeheerders gemaakt in het kader van het watertoetsoverleg [actie XVII].

Regenwater dat afkomstig is van druk bereden wegen zoals de A10, de Nieuwe Leeuwarderweg, IJdoornlaan en Klaprozenweg is juist sterk verontreinigd met zware metalen, olie en pak's. Dit vuile water wordt in veel gevallen direct via de berm of indirect via een regenwaterriool geloosd op het oppervlaktewater. Het aanleggen van voorzieningen om dit vervuilde regenwater af te voeren naar de rwzi is een kostbare aangelegenheid. Het heeft om meerdere redenen de voorkeur om voorzieningen aan te leggen om het regenwater ter plekke op te vangen en te zuiveren, zoals bijvoorbeeld in een bergbezinkvoorziening of in een helofytenveld. Er zijn plannen om onder de Nieuwe Leeuwarderweg een bergbezinkriool aan te leggen voor de opvang van het regenwater. In het Nat Structuurplan Buikslotermeer zijn potentiële locaties aangegeven voor de aanleg van helofytenvelden.

Nieuwe eisen in lozingsvergunningen

Voor het lozen van regen- en grondwater op het oppervlaktewater is een vergunning vereist. In het kader van de bronaanpak nemen de waterbeheerders in de vergunning steeds vaker eisen op die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Een voorbeeld is de eis dat voor onkruidbestrijding geen chemische bestrijdingsmiddelen mogen worden toegepast. Zo wordt voorkomen dat de kwaliteit van het oppervlaktewater wordt aangetast. De eis wordt in veel gevallen opgelegd aan vergunningaanvragers die niet voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte verantwoordelijk zijn. Inrichting en beheer van de openbare ruimte valt immers onder de verantwoordelijkheid van het stadsdeel. Amsterdam-Noord heeft tot nu toe als beleid dat voor onkruidbestrijding geen chemische bestrijdingsmiddelen worden toegepast. Alleen op intensief bespeelde sportvelden worden selectief chemische bestrijdingsmiddelen toegepast voor de bestrijding van twee zaadlobbige planten. In de openbare ruimte wordt onkruid periodiek weggeborsteld.

Dit beleid sluit aan op en wordt ondersteund door beleid van de provincie, de waterbeheerders en de drinkwaterinstanties.

De sector Stadsdeelwerken van het stadsdeel onderzoekt of chemische bestrijding van onkruid in verharding een beter, milieuvriendelijker of goedkoper alternatief is. Op grond van de geformuleerde doelstellingen voor het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater en conform het principe schoonhouden, scheiden en zuiveren is ook in de toekomst het toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen niet wenselijk. Vanuit dit oogpunt is het aan te bevelen om in het onderzoek nadrukkelijk aandacht te besteden aan de consequenties van waterkwaliteitseisen en Wvo-eisen voor het beleid van het stadsdeel ten aanzien van de inrichting en beheer van de openbare ruimte [actie XIV].

Beëindigen ongezuiverde huishoudelijke lozingen

Onder ongezuiverde huishoudelijke lozingen worden de rechtstreekse lozingen op het oppervlaktewater van huishoudens verstaan. Volgens het lozingsbesluit huishoudelijk afvalwater dienen de eigenaren/bewoners deze lozingen met ingang van 1 januari 2005 te beëindigen. In Amsterdam-Noord gaat het om lozingen van (woon)boten, volkstuinten, campings en woningen.

Er bevinden zich ongeveer 500 woonboten in Amsterdam-Noord. De Gemeente Amsterdam heeft in 1988/1989 in het kader van de 'Verfijningsregeling' ca 65 woonboten aangesloten op de riolering. Voor het aansluiten van de woonboten op de riolering is het stadsdeel niet primair verantwoordelijk. De gemeente (financiering), Waternet (uitvoering) en de woonbootbewoners moeten hierover afspraken maken. Aangezien het stadsdeel streeft naar verbetering van de waterkwaliteit en omdat het om een groot aantal woonboten gaat, heeft zij er belang bij om de drie betrokken partijen om de tafel te krijgen om tot een oplossing te komen.

De verwachting is echter dat de gemeente vooralsnog geen middelen beschikbaar stelt voor het aanleggen van de riolering.

Van de acht volkstuincomplexen in Amsterdam-Noord moeten er nog vijf voorzien worden van een voorziening. Het stadsdeel is eigenaar van de grond en sluit huurovereenkomsten met de Bond van Volkstuinhouders. Amsterdam-Noord is in overleg met Waternet de Bond van Volkstuinders over het aansluiten van deze volkstuincomplexen op de riolering.

De aan het Kinselmeer gelegen campings worden in de periode 2005-2006 aangesloten op de riolering. Het rioleren van de campings zal ertoe leiden dat de kwaliteit van het water in het Kinselmeer op termijn sterk verbetert. In landelijk Noord bevinden zich zo'n kleine 150 percelen die niet op de riolering zijn aangesloten. Aangezien deze woningen te ver af liggen van het rioleringsstelsel worden deze woningen van een IBA (individuele behandeling afvalwater) voorzien. De aanschafkosten van de IBA zijn voor rekening van Waternet. De bewoners nemen de aansluitkosten voor hun rekening.

De acties die horen bij het lozingsbesluit huishoudelijk afvalwater zijn ondergebracht bij [actie XV].

Overige diffuse bronnen

De kwaliteit van het water wordt ook beïnvloed door een veelheid aan kleine verontreinigingsbronnen, waaraan je in eerste instantie niet denkt, zoals de slijtagedeeltjes van autobanden die zink bevatten. Of materialen die in gebouwen worden toegepast en door regen of contact met oppervlaktewater uitlogen. Tabel 2.2 geeft een overzicht van de verschillende bronnen van vervuiling en de aard van de vervuiling.

	Bronnen	Stoffen
Gebouwen en openbare ruimte	Bouwmaterialen Waterleidingen Straatmeubilair	Koper Zink Lood
Openbare ruimte	Chemische bestrijdingsmiddelen	Chemische bestrijdingsmiddelen
Verkeer	Bandenslijtage Smeermiddelen Uitlaatgassen	Zink Lood Koper Nikkel Pak's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen)
Recreatie en scheepvaart	Afvalwater Aangroeiwerende verven Smeermiddelen Bilgewater Motorbrandstoffen Uitlaatgassen	Koper Stikstof Fosfaat Pak's
Waterbouw	(gecreosoteerde) oeverbeschoeiing Bruggen Stuwen Sluizen Puinkorven Steigers	Koper Zink Nikkel Pak's
Consument	Chemische bestrijdingsmiddelen Autowassen Hondenpoep (gecreosoteerde) tuinbeschutting bouwmaterialen	Koper Zink Bestrijdingsmiddelen Pak's Klein chemisch afval
Landbouw	Meststoffen Chemische bestrijdingsmiddelen	Stikstof Fosfaat Chemische bestrijdingsmiddelen

Tabel 2.2 Diffuse bronnen

Onderzoek uitloging van zinken dakgoten

Op initiatief van de dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB) en de Dienst Waternet is in Amsterdam-Noord een praktijkonderzoek verricht naar de uitloging van zinken dakgoten. Aanleiding voor het onderzoek was de veelvuldige en vaak forse overschrijding van de waterkwaliteitsdoelstelling voor zink in het oppervlaktewater en de waterbodem in Amsterdam. Onderzocht is of de uitloging van zinken dakgoten hieraan een substantiële bijdrage levert. In het onderzoek zijn twee identieke, met zinken dakgoten uitgeruste even oude woonblokken een jaar lang gemonitord. Bij één van de woonblokken is de goot bekleed met EPDM-folie. Om ook het aandeel van de atmosferische depositie in het afstromende regenwater te bepalen, is ook regelmatig het regenwater geanalyseerd. Conclusie van het onderzoek is dat regenwater dat afstroomt uit onbektelede zinken dakgoten zinkconcentraties bevat die meestal ver liggen boven de lozingseis.

Ten slotte is er een relatie met het beleid van het stadsdeel Amsterdam-Noord ten aanzien van het gebruik van materialen voor woningen, utiliteitsgebouwen en in de openbare ruimte. In de beleidsnotitie 'Duurzaam materiaalgebruik' zijn richtlijnen opgenomen over het toepassen van duurzame materialen bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud van gebouwen in het stadsdeel. Deze richtlijnen dragen ook bij aan het verminderen van de uitloging van zware metalen in het oppervlaktewater. Maatregelen die samenhangen met duurzaam materiaalgebruik worden vastgelegd in stedenbouwkundige plannen en in de waterparagraaf [actie XVII].

Grondwater en bodemkwaliteit

Op diverse plaatsen in Amsterdam-Noord zijn de bodem en het grondwater verontreinigd met mobiele en immobiele verontreinigingen. Voor de aanplempingen van de Noordelijke IJ-oever en andere gebieden in Amsterdam-Noord is veelal verontreinigde grond of bagger gebruikt. Ook door industriële activiteiten zijn de bodem en het grondwater op verschillende locaties verontreinigd. Er is in de afgelopen jaren veel bodem- en grondwateronderzoek uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn onder andere gebruikt voor het opstellen van de Bodemkwaliteitskaart. Vanwege de ontwikkeling van een groot aantal ruimtelijke projecten worden bodem- en grondwatersaneringen uitgevoerd. De verbetering van de bodem- en grondwaterkwaliteit in Amsterdam-Noord draagt direct bij aan de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater en van de waterbodem.

2.7 Inrichting, beheer en onderhoud van wateren en oevers

Naast het zorgen voor voldoende ruimte voor water en het verbeteren van de kwaliteit van het water is het belangrijk om stil te staan bij de inrichting, het beheer en onderhoud van wateren en oevers. Het streven naar een goede waterkwaliteit stelt immers niet alleen eisen aan de waterkwaliteit zelf maar ook aan de wijze waarop watergangen en oevers worden ingericht en beheerd. In dit Waterplan wordt aangesloten op de nieuwe benadering uit de Europese kaderrichtlijn, waarbij van het principe wordt uitgegaan dat de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen sturend zijn voor de doelstellingen ten aanzien van de inrichting, beheer en onderhoud van wateren en oevers. Dit principe is in paragraaf 2.6.2 toegelicht.

Nadat de Natte-structuurplannen zijn opgesteld en er besluitvorming heeft plaatsgevonden wordt overgegaan tot het opstellen van beheerplannen. In een beheerplan worden de maatregelen uitgewerkt voor het beheer en onderhoud [actie VIII].

Speciaal aandachtspunt is het implementeren van de beheerplannen en de daarbij horende nieuwe werkwijze voor het (natuurvriendelijk) beheren en onderhouden van water, oever en waterbodem in de organisaties. Daarvoor zijn in het Actieprogramma de volgende acties opgenomen [actie IX]:

- het overdragen van informatie aan het instrueren van werkvoorbereiders, schouwmeesters etc.
- het trainen van uitvoerenden waterbeheer

- het actualiseren van het handboek 'Beheerbare openbare ruimte' van het stadsdeel.

De afspraken over de nieuwe werkwijze worden vastgelegd in zogenaamde waterbeheerovereenkomsten tussen de waterbeheerder en het stadsdeel Amsterdam-Noord over taken, beheergrenzen en beheerverantwoordelijkheden [actie XX]. Daarmee worden deze overeenkomsten de logische vertaling van het nieuwe, integrale waterbeleid in Amsterdam-Noord naar uitvoeringsafspraken.

Actief biologisch beheer

In het Florapark zijn goede ervaringen opgedaan met actief biologisch beheer. De grote vijver was een stinkende poel met voedselrijk grondwater, veel algenbloei en botulisme. Met Waternet, de hengelsportvereniging, bewoners en het stadsdeel is door toepassing van actief biologisch beheer in combinatie met het afkoppelen van het voedselrijk grondwater, een gezond en helder watersysteem ontstaan.

Op verschillende plekken in Amsterdam-Noord zijn in het verleden natuurvriendelijke en ecologische oevers aangelegd. Ook worden op steeds meer plekken het beheer en onderhoud op ecologische wijze uitgevoerd. Op kaart 6 is aangegeven waar zich ecologische oevers bevinden en worden suggesties gedaan om meer oevers ecologisch in te richten.

Op kaart 6 is ook een aantal acties uit het Groenplan van het stadsdeel Amsterdam-Noord vermeld [acties XXII – XXVII]. Het betreft acties die gericht zijn op de versterking van natuur en ecologie. Daarbij wordt de nadruk gelegd op het versterken van de groene scheggen. Bij alle groene scheggen speelt het water een essentiële rol. Ook bevat het Groenplan voorbeeldprofielen voor de inrichting van verschillende typen oevers. Voor meer informatie over deze acties wordt verwezen naar het Groenplan.

Flora- en faunawet

In 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. De wet heeft tot doel om in het wild levende planten en dieren te beschermen met het oog op de instandhouding van soorten. In de wet en in diverse uitvoeringsbesluiten en regelingen staat vermeld welke soorten beschermd zijn. Voor Amsterdam-Noord zijn dat o.a. de Noordse woelmuis, de blauwborst, de rugstreeppad, de ringslang en de schubvaren. Het verbeteren van de waterkwaliteit, het vergroten van het areaal ecologisch beheerde oevers en het verbeteren van (water)verbindingen tussen het stedelijk gebied en Waterland zal er mede toe leiden dat de leefomstandigheden van beschermde soorten gunstiger worden en hun overlevingskansen groter. De dienst Ruimtelijke ordening heeft brochures gemaakt over toepassing van de Flora- en faunawet bij o.a. ruimtelijke planvorming en beheer en onderhoud. In de komende periode zal aandacht besteed worden aan de toepassing van de Flora- en faunawet in het beheer en onderhoud [actie XXI].

2.7.1 Baggeren

Om watergangen op diepte te houden en om de kwaliteit van de waterbodem op peil te houden, dient regelmatig gebaggerd te worden. Door de jaren heen is een achterstand ontstaan bij het baggeren van de waterbodems in Amsterdam-Noord. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen, zoals het ontbreken van voldoende financiële middelen, onduidelijkheid over het verwerken van baggerspecie en onduidelijkheid over wie verantwoordelijk was voor de baggerwerkzaamheden.

Met subsidie van het ministerie van Verkeer en Waterstaat hebben het stadsdeel en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een baggerplan opgesteld voor het noordelijk deel. Doel van het baggerplan was inzicht te krijgen in het aanbod en de verwerkingsmogelijkheden van vrijkomende baggerspecie in Amsterdam-Noord. Het baggerplan bevat tevens een meerjarenplan en een raming van de kosten. Er is subsidie verleend voor het uitvoeren van het meerjarenplan.

Het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht start in 2006 met het opstellen van een meerjaren baggerplan [actie XVI]. De baggerwerkzaamheden in het deel ten zuiden van de Waterlandse zeedijk, waaronder het Zijkanaal I en de woonboothaven in Zijkanaal I, zullen in dit baggerplan worden opgenomen. Op dit moment vinden wel incidentele baggerwerkzaamheden in het zuidelijk deel plaats. Het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en het stadsdeel maken hierover jaarlijks werkafspraken.

Op kaart 7 is de kwaliteit van de waterbodem van de hoofd- en secundaire watergangen te zien. De informatie van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht over slibklassen in het deel ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk is toegevoegd aan de kaart die hoort bij het Baggerplan voor het deel ten noorden van de Waterlandse Zeedijk.

2.8 Verbindingen herstellen

De belangrijkste verbinding via het water van Amsterdam met de rest van Noord-Holland is nog steeds het Noordhollandsch Kanaal. Ook het Zijkanaal I, de Nieuwe Gouw en de Twiske zorgen voor verbindingen tussen het landelijk en het stedelijk water. Door de verstedelijking en door de aanleg van de ringweg A10 zijn op verschillende plekken peilverschillen en barrières ontstaan. Dit levert zowel voor dieren als voor mensen belemmeringen op. Het streven naar integratie van landelijk en stedelijk water betekent het herstellen van oude waterverbindingen en/of het maken van nieuwe verbindingen. In veel gevallen zal dit alleen mogelijk zijn door de aanleg van eenvoudige of complexe kunstwerken.

Nu en in de toekomst zullen er altijd peilverschillen blijven bestaan. De verwachting is dat in de komende jaren de peilverschillen tussen het stedelijke gebied en het landelijke gebied groter worden als gevolg van het verder inklinken van het veenweidegebied.

Op dit moment bestaat aan de oostzijde één verbinding tussen stedelijk en landelijk gebied namelijk via de Schellingwouderbreek naar de Weersloot. Het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft in verband met het peilbeheer in Nieuwendam een stuw aangelegd in de Schellingwouderbreek ter hoogte van de Zuiderzeeweg. Deze stuw is voorzien van rollen waardoor kleine boten over deze stuw getrokken kunnen worden. Onder de Zuiderzeeweg is een voor kleine boten geschikte duiker gelegd.

De water- en groenstructuur in Amsterdam-Noord moet voor dieren en mensen zoveel mogelijk een samenhangend geheel worden. Groene en blauwe wegen, zoals slootkanten en watergangen, moeten zoveel mogelijk doorlopen, ook naar het buitengebied. De inrichting van de onderdoorgangen onder de ringweg A10 is essentieel voor het gebruik ervan. Dieren zullen een kale onderdoorgang niet passeren. Ligger er bijvoorbeeld natuurlijke oevers met boomstobben of zware stenen die dekking bieden dan wordt de passage al aantrekkelijker. Een groenstrook of watergang met een geleidelijk aflopende oever is nog beter, maar daarvoor is niet altijd ruimte. Voor mensen is een goede verlichting, een duidelijk profiel en zicht op de ruimte achter de onderdoorgang belangrijk. Sommige onderdoorgangen zijn al aangepakt en functioneren goed voor mens en dier (bijvoorbeeld de passage onder de Ringweg bij de Beemsterstraat).

Ecologische fietsroute door Amsterdam-Noord

Sinds kort bestaat een ecologische fietsroute door Amsterdam-Noord. De route voert langs plekken waar dankzij het natuurbeleid van het stadsdeel bijzondere dieren een onderkomen hebben gevonden. Van de ringslang tot de kleine watersalamander, van de Noordse woelmuis tot de groene specht. De routebeschrijving is te verkrijgen bij het Toeristisch Informatiepunt in het Ponthuys aan de Buikslooterweg. Meer informatie is te krijgen bij de afdeling Publieksvoorlichting, tel. 020-634 94 52.

2.9 Waterbeheer in landelijk gebied

Het waterbeheer in het landelijke gebied kent zijn eigen problematiek. Het gebied heeft van oudsher een agrarische bestemming. Het waterbeheer was hier hoofdzakelijk op afgestemd. De laatste jaren is er veel meer aandacht gekomen voor de bijzondere natuurwaarden van het veenweidegebied en in het bijzonder voor het kwetsbare leefgebied van weidevogels zoals de Kieviet en de grutto. Sinds kort is Waterland aangewezen als nationaal landschap. Doel is om het gebied als open veenweidegebied te beschermen en te behouden. De status van Waterland als nationaal landschap zal andere eisen stellen aan de waterkwaliteit, het peilbeheer en beheer en onderhoud van de watergangen.

Met het aanwijzen van het gebied als nationaal landschap is het dilemma niet meteen opgelost. Om het gebied te behouden, is agrarisch beheer noodzakelijk. Maar tegelijkertijd wordt het steeds moeilijker voor boerenbedrijven om rendabel te zijn. Er ontstaat vervolgens ruimte voor andere functies, waaronder het bouwen van woningen. Dit kan weer tot gevolg hebben dat het open karakter van het gebied wordt aangetast.

In 2005 start het stadsdeel Amsterdam-Noord met het opstellen van een bestemmingsplan Landelijk gebied, waarin een waterparagraaf wordt opgenomen. Ten behoeve hiervan starten het stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerder het 'watertoetsoverleg'. Onderdeel van het overleg is het maken van afspraken over het waterbeheer [actie IV].

Hoofdstuk 3 Kansen voor water in gebieden

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de relatie tussen water en de inrichting van de ruimte in Amsterdam-Noord centraal. Er is hier een groot aantal ruimtelijke plannen in voorbereiding. In al deze plannen moet worden aangegeven hoe water in de planvorming wordt betrokken. Daarbij gaat het om verschillende vragen. Om te beginnen de vraag hoe bestaande knelpunten in het watersysteem opgelost kunnen worden. Vervolgens de vraag welke kansen kunnen worden benut om een hoger ambitieniveau, zoals beschreven in dit Waterplan, te realiseren. En ten slotte de vraag hoe invulling gegeven kan worden aan de principes 'vasthouden, bergen en afvoeren' en 'schoonhouden, scheiden en zuiveren'.

Het hoofdstuk valt uiteen in twee delen. Als eerste wordt ingegaan op het instrument Watertoets. Aangegeven wordt wat het doel van de Watertoets is, welke stappen worden doorlopen en wie bij het proces betrokken zijn. Vervolgens wordt per waterstaatkundige eenheid een beschrijving gegeven van de bestaande knelpunten en kansen en van de ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze eenheden. Ook wordt een aanzet gedaan tot mogelijke maatregelen. Deze mogelijke maatregelen kunnen worden betrokken bij de planvorming voor ruimtelijke projecten. De beschrijving is gemaakt ter ondersteuning van het watertoetsproces in Amsterdam-Noord.

3.2 De Watertoets

De Watertoets is het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het is één van de instrumenten om het nieuwe waterbeleid voor de 21e eeuw vorm te geven. Doel is om te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. De meerwaarde van de Watertoets is dat er in een vroegtijdig stadium systematisch aandacht is voor het meewegen van wateraspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

Sinds 2003 is de Watertoets wettelijk verplicht. Door een wijziging van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening is geregeld dat de toelichting bij ruimtelijke plannen een waterparagraaf moet bevatten. In de waterparagraaf moet worden aangegeven hoe de waterhuishouding juridisch is gewaarborgd. Het gaat onder meer om streekplannen, regionale en stedelijke structuurplannen, bestemmingsplannen, vrijstellingen op grond van art. 19 eerste lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, stedelijke (her)inrichtingsplannen en infrastructuurplannen voor wegen en spoorlijnen.

De Watertoets heeft betrekking op alle wateren – regionale wateren, rijkswateren en grondwater – en alle thema's die in dit Waterplan Amsterdam-Noord zijn benoemd. Het grondwateradvies bij de ruimtelijke plannen wordt door Waternet gegeven. In bijlage IV is aangegeven welke toetsingscriteria gelden voor grondwateraspecten.

Hoe verloopt het proces van de Watertoets?

Het proces van de Watertoets kent drie rollen: de initiatiefnemer (bijvoorbeeld de gemeente, projectontwikkelaar of woningbouwvereniging), de adviseur (waterbeheerder en Waternet) en de beoordelaar (provincie of rijk). Het proces bestaat uit vier fasen (initiatieffase, ontwikkel- en adviesfase, besluitvormingsfase en beoordelingsfase) en levert drie producten op: een afsprakennotitie, het wateradvies en de waterparagraaf, inclusief de voorschriften en de toelichting daarop.

De nadruk ligt op fase 1 en 2. In fase 1 worden afspraken gemaakt over de inhoud en het proces. In fase 2 werken de initiatiefnemer en de waterbeheerder samen aan een (voor)ontwerpplan. De waterbeheerder adviseert daarbij, op basis van zijn kennis, voor ieder specifiek ruimtelijk plan en met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden. Als resultaat wordt aan het eind van de ontwikkel- en adviesfase het wateradvies opgesteld. De waterparagraaf is het resultaat van de besluitvormingsfase. In de beoordelingsfase wordt het ruimtelijke plan inclusief de waterparagraaf door de provincie of het rijk beoordeeld. Hiermee eindigt het Watertoetsproces. In de meeste gevallen gaat het ruimtelijke-ontwikkelingsproces door en daarmee ook de communicatie met de waterbeheerder.

Nadat het ruimtelijke plan definitief is vastgesteld, moeten de benodigde ontheffingen en vergunningen worden aangevraagd in het kader van de Keur, WVO en peilbesluiten. Bij de planning van projecten dient daarom rekening te worden gehouden met de verschillende proceduretermijnen (behoudens bezwaar- en beroepsprocedures):

- Keur: ca. 3 maanden
- WVO: ca. 6 maanden
- Peilbesluit: ca. 3 maanden.

Voor uitgebreidere informatie over benodigde ontheffingen en vergunningen wordt verwezen naar de websites van de waterbeheerders.

Besluitvormingsproces

De waterparagraaf is de weerspiegeling van de ambitie van de waterbeheerders en de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling (stadsdeel Amsterdam-Noord en/of een particuliere initiatiefnemer). De waterparagraaf is mede tot stand gekomen op basis van het Nat-structuurplan dat door het stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders is opgesteld voor de waterhuishoudkundige eenheid waarbinnen het ruimtelijke project valt. De waterparagraaf kan daardoor maatregelen bevatten die het eigen plangebied te boven gaan [actie XVIII]. In het Nat-structuurplan wordt beschreven welke maatregelen noodzakelijk en/of gewenst zijn om de waterkwantiteits- en waterkwaliteitsdoelstellingen te realiseren. De financiële haalbaarheid van het pakket maatregelen wordt ook in deze fase beoordeeld. Per Nat-structuurplan nemen de betrokken partijen een besluit over een maatregelenpakket en over de verdeling van de bijbehorende kosten.

3.3 Waterstaatkundige gebieden

Amsterdam-Noord bestaat uit een aantal waterstaatkundige gebieden of eenheden. Deze eenheden zijn als startpunt genomen voor de beschrijving in dit hoofdstuk.

Op kaart 8 staat het overzicht van de waterstaatkundige eenheden en van de (ruimtelijke) ontwikkelingen in Amsterdam-Noord. De waterstaatkundige eenheden zijn voorzien van een letter. Deze letter correspondeert met de beschrijving die hieronder volgt. De (ruimtelijke) ontwikkelingen hebben een nummer gekregen. Het nummer correspondeert met de opsomming van de ruimtelijke projecten.

Per waterstaatkundige eenheid wordt beschreven:

- de peilvakken en -niveaus
- de blokbemalingen en polderbemalingen
- geplande (ruimtelijke) ontwikkelingen, te herkennen aan de cijfers in de kaart
- de knelpunten, kansen en voorgenomen maatregelen om het watersysteem te versterken en de waterkwaliteit te verbeteren.

In dit hoofdstuk wordt geen inhoudelijk oordeel gegeven over de maatregelen die gekozen worden bij geplande (ruimtelijke) ontwikkelingen. De inhoudelijke afwegingen en beoordelingen vinden plaats tijdens de ontwikkel-, advies- en besluitvormingsfase van het watertoetsoverleg. Op dat niveau kan naar maatwerk oplossingen worden gezocht.

3.3.1 Waterlandse boezem (A)

De Waterlandse boezem wordt bemalen met twee gemalen:

- aan de noordzijde van het gebied het gemaal de Poel met een capaciteit van ca. 510 m³/min. Het gemaal loost het water op het Markermeer.
- in het zuiden van het gebied het gemaal Kadoelen met een capaciteit van ca. 700 m³/min. Het gemaal loost het water op het Zijkanaal I, dat in verbinding staat met het IJ.

De in Waterland gelegen blokbemalingen en polders hebben een waterpeil in overeenstemming met hun specifieke agrarische functie. Het gebied buiten deze blokbemalingen en polders heeft een specifieke natuurfunctie en heeft daarmee overeenkomende hogere waterpeilen. Het waterpeil wordt periodiek aan de autonome maaiveldaling aangepast. Het peil bedraagt momenteel NAP -1,54m.

Polders Volgermeer en Burkmeer

In 2004 is begonnen om de bodemverontreiniging in de Volgermeer te saneren. Nadat de sanering is afgerond wordt de polder opnieuw ingericht. Daarbij zal ruimte gegeven worden aan natte natuur in de vorm van sawa's. De Volgermeer wordt ingedeeld in hoger en lager gelegen delen. Windmolens worden gebruikt voor het transport van water. De naastgelegen polder Burkmeer zal worden benut als waterreservoir om in alle seizoenen de Volgermeer nat te kunnen houden. De Burkmeer wordt daarmee de eerste polder in Noord-Holland die weer onder water wordt gezet.

Polder IJdoorn

De polder IJdoorn ligt buiten de primaire waterkering. Het waterpeil wordt gereguleerd door het gemaal IJdoorn. Het watersysteem voldoet niet aan de veiligheidsnormen. Een deel van de polder is sinds 1925 bezit van Natuurmonumenten. Het gebied is, net als de rest van Waterland, van belang voor weidevogels en ganzen.

Kinselmeer

De kwaliteit van het water is slecht. Dit wordt veroorzaakt door de ongezuiverde lozingen van de campings aan het Kinselmeer. In 2005-2006 worden alle campings aangesloten op de riolering. Dit zal op termijn de kwaliteit van het water verbeteren. Streven is dat het water gaat voldoen aan de kwalificatie zwemwater.

Schellingwouderscheg

Een deel van de Schellingwouderscheg maakt deel uit van de Waterlandse boezem. In het gebied leeft de kleine modderkruiper die op de Europese habitatlijst voorkomt. Daarnaast verblijven ook de ringslang en de Noordse woelmuis in het gebied. Door de aanleg van een moeraspark wordt het leefgebied van de kleine modderkruiper, ringslang en Noordse woelmuis versterkt.

Kadoelenscheg

De Kadoelenscheg is een gebied dat bestaat uit sportvelden, maneges, rietlandjes en moerasbosjes. In het Groenplan is voorgesteld om de potenties van het gebied te versterken door o.a. de aanleg van natuurvriendelijke oevers en paddenpoelen. Door de aanleg van extra sloten kan meer waterberging worden gecreëerd.

Volkstuinen

In het gebied liggen vijf volkstuincomplexen die nu nog rechtstreeks op het oppervlaktewater lozen. Het stadsdeel stelt met Waternet en de Bond van Volkstuinders een plan op om de volkstuinen aan te sluiten op de riolering.

Ringweg A10

In het gebied ligt de ringweg A10. In sommige delen wordt vuil regenwater van de A10 direct geloosd op het oppervlaktewater. In andere delen wordt het vuile regenwater via een riool geloosd op het oppervlaktewater. Er zijn in het gebied van Amsterdam-Noord nog geen lokale zuiveringsvoorzieningen aangebracht voor het regenwater. Dit heeft een nadelige invloed op de waterkwaliteit in het gebied.

(Ruimtelijke) ontwikkelingen

In het gebied zijn door het stadsdeel Amsterdam-Noord, gemeente Amsterdam en andere (natuurontwikkelings)organisaties de volgende ruimtelijke ontwikkelingen voorzien:

- Noorderpark (1)
Het Florapark en het Volewijkspark worden heringericht tot één park, het Noorderpark. In het herinrichtingsplan is uitgebreid aandacht voor het water. In het parkdeel *Flora* zullen de bestaande vijvers met elkaar worden verbonden. Het water zal met een windmolen en een retoursloot worden rondgepompt. Dit zal de kwaliteit van het water verbeteren. In het parkdeel *Volewijk* wordt het bestaande meertje vervangen door een nieuw te graven sloot evenwijdig aan de Nieuwe Leeuwarderweg. Deze nieuwe sloot staat middels een duiker in verbinding met de ringsloot (van de polder Buikslotermeer) langs de Waddendijk. In het verlengde van de nieuwe sloot wordt centraal in het park een ondergrondse drain aangelegd om het zuidelijke deel van parkdeel Volewijk te ontwateren. De drain staat in directe verbinding met de sloot.

Ook zijn maatregelen voorgesteld voor het Noordhollandsch Kanaal. Op verschillende plekken worden de oevers voorzien van faunapassages.

De huidige watergang die als verbinding tussen het kanaal en de ringsloot aan de Waddendijk fungeert, wordt gedempt. In plaats daarvan wordt de watergang onderlangs de Buiksloterdijk hersteld. Er komt meer ruimte voor de passantenhaven in het Noordhollandsch Kanaal. Ten slotte is rekening gehouden met de locatie van een roeivereniging en botenberging in het Noorderpark. De nieuw te graven watergang onderaan de Buiksloterdijk wordt geschikt gemaakt als inlaatplaats/haven voor roeiboten.

De plannen voor het Noorderpark maken onderdeel uit van het bestemmingsplan Oud Noord. In het bestemmingsplan wordt een waterparagraaf opgenomen. Ten behoeve hiervan vindt watertoetsoverleg plaats.

- Landje Roele (2)
De bouw van 17 woningen
- Het Blauwe Hoofd (3)
Initiatiefnemer van dit project is de Vereniging Natuurmonumenten. De plannen zijn nog in ontwikkeling. Idee is om het gebied langs de Zwarte Gouw en langs een aantal haaks daarop aansluitende wateren, opnieuw in te richten. Streven is om de zone langs de Zwarte Gouw ecologisch in te richten, meer wateroppervlak te creëren en de oevers ecologisch in te richten. Ook zijn er ideeën om de recreatiemogelijkheden over land en water uit te breiden.
- aanleg Noord/Zuidlijn (4)
Vanwege de aanleg van de Noord/Zuidlijn wordt de Nieuwe Leeuwarderweg verdiept. Er is voorzien in de aanleg van een bergbezinkriool onder de Nieuwe Leeuwarderweg voor de regenwateropvang van deze weg.

- Twiske-Zuid (5)
De bouw van 157 woningen. Het Tiemstraterrein maakt onderdeel uit van dit ruimtelijke project maar is gelegen in de polder Oostzaan.

Groen/ecologie

De volgende plekken zijn natuurlijk/ecologisch ingericht:

- de onderdoorgang onder de A10 bij de Weersloot;
- bij de Schellingwouderbreek bevindt zich onder de Zuiderzeeweg een passage voor ringslangen.

	Vertaling doelstelling basisniveau	Vertaling doelstelling ambitieniveau
Waterberging	Alle peilgebieden voldoen aan inundatienorm Eventuele extra verharding van het oppervlak als gevolg van de ontwikkeling van het project Twiske-Zuid wordt gecompenseerd	Alle peilgebieden voldoen aan overlastnorm. In Kadoelenscheg mogelijkheid tot aanleg van extra water
Waterkeringen		
Waterkwaliteit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realiseren functie natuur voor Ransdorper Die, Holysloter Die en Uitdammer Die 2. Realiseren functie watergebonden recreatie met nevenfunctie natuur voor Kinselmeer 3. Realiseren functie stedelijk leefwater voor Zunderdorp en Ransdorp 4. Realiseren functie agrarisch met nevenfunctie natuur voor overige gebieden in Waterland 5. Realiseren functie agrarisch met nevenfunctie natuur voor Kadoelenscheg en strook ten noorden van de A10 ter hoogte van Kadoelenscheg 6. Realiseren functie stedelijk water voor overige gebieden in het stedelijke gebied inclusief strook ten noordoosten van de A10 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realiseren functie natuur voor Ransdorper Die, Holysloter Die en Uitdammer Die 2. Kinselmeer: niet benoemd (!!!) 3. Zunderdorp en Ransdorp: niet benoemd 4. Realiseren functie agrarisch met nevenfunctie natuur voor overige gebieden in Waterland 5. Realiseren van functie agrarisch grasland met natte natuurwaarden voor Kadoelenscheg en strook ten noorden van A10 ter hoogte van Kadoelenscheg 6. Realiseren functie stedelijk leefwater voor overige gebieden in het stedelijke gebied.
Waterketen	20% van verhard oppervlak afkoppelen	Zoveel mogelijk verhard oppervlak afkoppelen Aanleg vuil-regenwatervoorzieningen A10
Grondwater en waterbodem	Baggeren Voldoen aan toetsingscriteria grondwater	Onderzoek noodzakelijkheid technische drainage ontwerpen
Beheer en Onderhoud		
Ecologie	Ecologische oevers langs Kadoelenpad/Cosmariumstraat/Vikingpad Aanleg natuurlijke oevers en paddenpoelen in Kadoelenscheg	

3.3.2 Polder Nieuwendam (B)

De polder Nieuwendam is een opmaling van de Waterlandse boezem. De polder maakte tot 1994 deel uit van de Waterlandse boezem. Rondom de polder ligt een hoofdafwateringstocht of

hoofdwaterloop. Onder de Beemsterstraat en de IJdoornlaan bevinden zich onderheide betonnen duikers. In het zuiden staat de hoofdwaterloop in verbinding met de Schellingwoudebreek. Om het gebied waterhuishoudkundig van de Waterlandse boezem af te kunnen sluiten, zijn een opvoergemaal (voor watertoevoer) en twee geautomatiseerde stuwen geplaatst. Het opvoergemaal staat in het noorden van het gebied onder de A10. De stuwen, één aan de Leeuwarderweg bij het Noordhollandsch Kanaal en één bij de Schellingwoudebreek in het oosten, zorgen voor de peilhandhaving. Aan de Schellingwoudebreek staat ook het gelijknamige gemaal dat alleen in situaties van extreme wateroverlast ingezet wordt voor het peilbeheer. Dit gemaal slaat het overtollige water uit op het IJ.

De polder heeft een vast waterpeil van NAP –1,48 m. Dit peil is vastgesteld om paalrot in de wijk Nieuwendam-Noord tegen te gaan. De grondwaterstand in het gebied ligt tussen NAP –1.00 m en NAP –1.40 m. Als gevolg van de hoge grondwaterstand zijn er vochtproblemen (geweest?) in de tuindorpen Nieuwendam en Buiksloot. Ook langs het Meerpad en het Nieuwendammer Molenpad is sprake van grondwateroverlast.

Het stadsdeel Amsterdam-Noord en de gemeente Amsterdam hebben de volgende ruimtelijke ontwikkelingen voorzien:

- het stedelijke-vernieuwingsproject Nieuwendam-Noord (6)
Dit project bestaat uit vier deelgebieden: Entreegebied, Waterlandplein, Bekkerslocatie en Grootslag;
- project Meerpad/Nieuwendammer Molenpad (7)
Dit project behelst de bouw van 17 woningen. Het plangebied grenst aan de Grote Die. In het project wordt tevens naar oplossingen gezocht voor de hoge grondwaterstanden.

Groen/ecologie

Evenwijdig aan de Waalenburgsingel bevindt zich langs de A10 een groene zone. De onderdoorgangen onder de A10 bij de Liergouw en de Weersloot zijn ecologisch ingericht. Ter hoogte van het Entreegebied is onder de Zuiderzeeweg een faunapassage. Bij de Schellingwoudebreek bevindt zich onder de Zuiderzeeweg een passage voor ringslangen. In het Florapark zijn positieve ervaringen opgedaan met het integraal beheren van de grote watervijver.

	Vertaling doelstelling basisniveau	Vertaling doelstelling ambitieniveau
Waterberging	Eventuele extra verharding van het oppervlak als gevolg van de ontwikkeling ruimtelijk project Nieuwendam-Noord moet worden gecompenseerd	Creëren van gemiddeld 10% open water
Waterkeringen		
Waterkwaliteit	Realiseren functieniveau Stedelijk Water	Realiseren functieniveau Stedelijk Leefwater
Waterketen	20% van verhard oppervlak afkoppelen Op riolering aansluiten van woonschepen	Zoveel mogelijk afkoppelen van verhard oppervlak Aanleggen vuil regenwatervoorziening Zuiderzeeweg IJdoornlaan, Werengouw, Volendammerweg, Purmerweg en A10
Grondwater en waterbodem	Voldoen aan toetsingscriteria grondwater Oplossen van knelpunten met grondwater Meerpad/Nieuwendammer Molenpad Baggeren??	Onderzoek noodzaak technische drainage ontwerpen
Beheer en onderhoud		

- Centrum Amsterdam-Noord (9a)
Zie beschrijving hieronder.
- 't Schouw. (9b)
Dit project grenst aan het plangebied van het project Centrum Amsterdam-Noord. Het huidige woon- en zorgcentrum wordt vernieuwd.

Centrum Amsterdam-Noord

Het project Centrum Amsterdam-Noord is een gezamenlijk project van de gemeente Amsterdam, stadsdeel Amsterdam-Noord, ING en CZAN Ontwikkeling CV. Naar aanleiding van de plannen voor dit gebied hebben het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het projectbureau Noordwaarts voor de Buikslotermeer een Nat Structuurplan opgesteld, waarbij de principes vasthouden, bergen, afvoeren en schoonhouden, scheiden en zuiveren zijn toegepast. Het plan bevat een analyse van de huidige situatie en een uitvoeringsplan van integraal afgewogen maatregelen aan het watersysteem ten gunste van de waterkwaliteit en -kwantiteit.

In het projectbesluit Centrum Amsterdam-Noord is een waterparagraaf opgenomen met als thema het streven naar een robuust watersysteem. De volgende maatregelen worden benoemd:

- het creëren van zoveel mogelijk open water
- het koppelen van de verschillende peilvakken in het deel ten zuiden van de A10
- het rechtstreeks of via een bodempassage afvoeren van schoon regenwater naar open water
- het saneren van gescheiden rioolstelsels; de Nieuwe Leeuwarderweg zal worden gerioleerd door middel van een bergbezinkriool.
- het saneren van de inlaten en het minimaliseren van de inlaatbehoefte.

De nieuw aan te leggen rioolstelsels worden aangelegd conform de afkoppelboom Amsterdam. Dit betekent dat niet-schone oppervlakken zoals druk bereden wegen in het gebied, worden afgekoppeld en voorzien van een zuiverende voorziening zoals een helofytenveld of een bergbezinkriool. Ook wordt het peil op het voormalige volkstuincomplex en het sportpark met ca. 0,4 m. verhoogd. De toestroom van voedselrijk kwelwater wordt hierdoor verminderd. Door de maatregelen die binnen het gebied Centrum Amsterdam-Noord worden genomen, zal de waterkwaliteit in de Buikslotermeer verbeteren. De watersystemen ten oosten en westen van de Nieuwe Leeuwarderweg worden met elkaar verbonden. Er ontstaat één watersysteem met een peil van NAP -4,80m.

Bovenop de maatregelen die opgenomen zijn in het projectbesluit Centrum Amsterdam-Noord zijn de volgende aanvullende doelstellingen voor de Buikslotermeer denkbaar:

- het verder versterken van het watersysteem door het aankoppelen van het golfbaanterrein met de rest van de Buikslotermeer. Deze koppeling is vooral van belang voor het verbeteren van de waterkwaliteit in de hele polder. De koppeling is minder van belang vanuit het aspect waterkwantiteit.
- het verbeteren van de waterkwaliteit door het circuleren van het water.
- het verder verbeteren van de waterkwaliteit door het circulatiewater te zuiveren met behulp van zuiveringsmoerassen of helofytenvelden. De aanleg van helofytenvelden leidt tot verduurzaming van het watersysteem. Het water wordt minder voedselrijk, krijgt een beter doorzicht en wordt gedomineerd door waterplanten.

Het Nat-structuurplan Buikslotermeer is in 2005 bestuurlijk vastgesteld. Voor de uitvoering van de maatregelen is overeenstemming bereikt tussen de waterbeheerder, het projectbureau Noordwaarts en het stadsdeel. De maatregelen zullen grotendeels in de periode 2006-2007 worden uitgevoerd [actie XIX].

3.3.4 Polder Banne Buiksloot (D)

Het gebied Banne Buiksloot maakte tot 1994 onderdeel uit van de Waterlandse boezem. Het gebied kan opgesplitst worden in een zuidelijk deel (Banne 1) en een noordelijk deel (Banne 2). Banne 1 wordt van water voorzien door een pomp in de zuidoostelijke punt van het gebied die water uit het Noordhollandsch Kanaal pompt. Een stuw aan de westzijde regelt het peil en heeft een overstorthoogte van NAP -1,43m. Banne 2 wordt van water voorzien uit het Noordhollandsch Kanaal door twee opvoergemalen: 'Banne 1' en 'Banne 2'. Een stuw aan de westzijde regelt het peil en heeft eveneens een overstorthoogte van NAP -1,43m.

Na de aanleg van Banne-Noord is veel wateroverlast ontstaan door slechte zetting van de grond. Hierdoor ontstonden hoge grondwaterstanden. Door aanleg van drainage zijn deze problemen verholpen.

Banne-Oost

Het gebied Banne-Oost ligt binnen de polder Banne Buiksloot en wordt bemalen door het gemaal aan de Baron de Coubertinlaan. Het gemaal, dat een capaciteit heeft van ca. 6 m³/min, slaat het water uit op de Banne Buiksloot. In Banne-Oost wordt een peil van NAP -1,88 gehanteerd. In het oostelijk deel van Banne-Oost wordt een peil van NAP -1,70m gehanteerd.

In het gebied ligt het nieuwe volkstuincomplex De Bongerd dat op de riolering is aangesloten.

In het gebied is door Amsterdam-Noord de volgende ruimtelijke ontwikkeling voorzien:

- stedelijk-vernieuwingsproject De Banne (10)
De Banne bestaat uit de deelgebieden Centrumgebied, Kadoelerbreek en Marjoleinterrein. In totaal zullen in het gebied 750 woningen worden gesloopt en 1200 woningen worden gebouwd. Ook wordt een nieuw winkelcentrum gebouwd.

Groen/ecologie

In het gebied zijn de oevers van een aantal wateren ecologisch ingericht. Het betreft de oevers in het park in Banne Oost, de Buiksloterbreek en de hoofdsloot van het volkstuincomplex De Bongerd. De waterpartij rondom de Buiksloterkerk is ecologisch ingericht.

	Vertaling doelstelling basisniveau	Vertaling doelstelling ambitieniveau
Waterberging	Compenseren van extra verhard oppervlak bij stedelijk vernieuwingsproject De Banne	Creëren van gemiddeld 10% open water
Waterkeringen		
Waterkwaliteit	Realiseren functie stedelijk water	Realiseren functie stedelijk leefwater
Waterketen	20% van verhard oppervlak afkoppelen	Zoveel mogelijk afkoppelen van verhard oppervlak Aanleggen vuil regenwatervoorziening IJdoornlaan en A10
Grondwater en waterbodem	Baggeren Voldoen aan toetsingscriteria grondwater	Onderzoek noodzaak technische drainage ontwerpen
Beheer en Onderhoud		
Ecologie	Aanleg ecologische oever in Oostersloot Aanleg ecologische oever in water Blazerspad/Vikingpad Versterken van de ecologische inrichting van het gebied rondom de Buiksloterkerk	
Verbindingen stedelijk/landelijk gebied	Aanleg kano-overhaal Kadoelerbreek/Blazerspad	

3.3.5 Twiske-Oost (E)

De bemalingseenheid Twiske-Oost maakte tot 1987 onderdeel uit van de Waterlandse boezem. Het gebied werd bemalen door de gemalen van deze boezem. Binnen het gebied bevond zich een aantal onderbemalingen die bij de stedelijke uitbreiding opgeheven zijn. Het gebied wordt nu bemalen door het gemaal 'Twiske-Oost'. Het gemaal heeft een capaciteit van 3 m³/min en slaat het overtollige water uit op de Waterlandse boezem. Het peil wordt op NAP -1,70m gehouden. De riooloverstort op de hoek van de N.F. Israelweg/Stentorstraat wordt gesaneerd door middel van de aanleg van een bergbezinkbassin. Twiske-Oost wordt doorsneden door de A10. Binnen de ring is een woonwijk gebouwd. Het deel buiten de ring is veenweidegebied.

3.3.6 Polder Wilmkebreek (F)

De polder Wilmkebreek ligt in de Waterlandse boezem. Het waterpeil wordt gereguleerd door het gemaal Wilmkebreek. Het gemaal slaat het water uit op de Waterlandse boezem. Het niveau is NAP -4,02m. Binnen het peilvak zijn drie afwijkende peilvakken: NAP -2,3m, 2,11m en -3,2m.

Het gebied heeft een agrarische functie. De kwaliteit van het water moet minimaal voldoen aan de functie agrarisch grasland met nevenfunctie natuur. Als ambitieniveau is voor de Wilmkebreek de functie stedelijk natuurwater vastgelegd.

In het gebied wordt niet gewoond en er zijn geen concrete ruimtelijke ontwikkelingen gepland. In de toekomst kan er mogelijk sprake zijn van ontwikkeling van het voormalige Kiekensterrein.

Er zijn geen knelpunten met betrekking tot het watersysteem. Voor wat betreft de waterkwaliteit is het streven op basisniveau om te komen tot de waterkwaliteit gekoppeld aan de agrarische functie. Het realiseren van het ambitieniveau voor de Wilmkebreekpolder houdt in dat er gestreefd wordt naar de kwaliteit 'stedelijk natuurwater'.

3.3.7 Polder Oostzaan (G)

De polder Oostzaan wordt bemalen door het gemaal de Waker aan de Westkolkdijk. De polder functioneert onafhankelijk van de Waterlandse boezem. Het gemaal heeft een capaciteit van 168 m³/min. De capaciteit van het gemaal is mede afgestemd op de inliggende bemalingseenheid 't Twiske'. Deze eenheid loost op Oostzaan. Het gemaal slaat het overtollige water uit op de Noordzeekanaalboezem. In het stedelijk gebied is de onderbemaling voorzien van elektrisch aangedreven pompen die voornamelijk zijn gesitueerd bij sportcomplexen. De polder heeft een waterpeil van NAP -1,48.

Vanwege hoge grondwaterstanden is in het verleden in Molenwijk drainage aangelegd. De riooloverstort in de C. Sorgdragerstraat wordt gesaneerd door de aanleg van een bergbezinkbassin.

Rondom Molenwijk bevinden zich op verschillende plekken ecologisch ingerichte oevers.

In het gebied is door het stadsdeel Amsterdam-Noord de volgende ruimtelijke ontwikkeling voorzien:

- Tiemstraterrein (5a)
Dit gebied is deel van het project Twiske-Zuid en een voormalig industrieterrein. Ter voorbereiding van de woningbouw wordt de bodemverontreiniging gesaneerd door middel van het aanbrengen van een schone leeflaag.
- Project Molenaarsweg (11)
De bouw van 50 woningen.
- Project Zuideinde (12)
De bouw van 19 woningen.

	Doelstelling basisniveau (WHP2)	Doelstelling ambitieniveau (Waterplan Amsterdam)
Waterberging	Compensatie extra verharding Tiemstraterrein	
Waterkeringen		
Waterkwaliteit	Realiseren van functie stedelijk water	Realiseren van functie stedelijk leefwater
Waterketen	20% van verhard oppervlak afkoppelen	Zoveel mogelijk verhard oppervlak afkoppelen Aanleggen vuil regenwatervoorziening A10
Grondwater en waterbodem	Voldoen aan toetsingscriteria grondwater Baggeren	Onderzoek noodzaak technische drainageontwerpen
Beheer en Onderhoud		
Ecologie	Oevers rondom Molenwijk ecologisch inrichten Aanleg ecologische oevers langs Diatomastraat-Luyendijk Verbeteren van de inrichting van de openbare ruimte Jacob Groenplantsoen aan kant van Twiske.	

3.3.8 Noordzeekanaalboezem (H)

Het gebied ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk maakt deel uit van de Noordzeekanaalboezem. Het peil in het IJ, dat onderdeel is van de Noordzeekanaalboezem, is NAP -0,4m. In het algemeen geldt dat boezemland dat lager ligt dan het maatgevende boezempeil bij hoge waterstanden in de boezem onder water kan lopen en daarom minder geschikt is voor woningbouw. In het stedelijk gebied van Amsterdam-Noord is dit risico echter nauwelijks aan de orde. Om te beginnen staat het IJ niet in rechtstreekse verbinding met de Noordzee en het Markermeer. De Oranjesluizen, de sluizen bij IJmuiden en de gemalen zorgen ervoor dat het waterpeil in het IJ goed beheersbaar is. Op de tweede plaats ligt op veel plaatsen het maaiveld op een dusdanige hoogte, dat het gebied feitelijk geen bergingsfunctie kan vervullen. De verwachting is dat de komende jaren het maaiveld verder opgehoogd zal worden vanwege de sanering van de bodemverontreiniging. Desondanks behouden de waterbeheerders zich het recht voor om afzonderlijke bouwplannen voor gebieden in boezemland te beoordelen op veiligheidsrisico's.

De kwaliteit van het oppervlaktewater in het IJ, de zijkanalen en de insteekhavens voldoet op sommige punten wel en op sommige punten niet aan de waterkwaliteitseisen. De MTR-normen voor zuurstof en zware metalen - met uitzondering van koper - worden niet overschreden. De jaargemiddelde concentraties voor koper, fosfaat, totaal stikstof en chloride overschrijden de MTR-waarden wel. Het grondwater is op verschillende plaatsen verontreinigd met minerale olie, naftaleen en benzeen.

In het gebied bevinden zich een aantal afwijkende peilgebieden. De waterpeilen zijn in overeenstemming met de specifieke functies. Deze worden achtereenvolgens benoemd.

W.H. Vliegenbos en sportpark

Het W.H. Vliegenbos en het Sportpark zijn beide een onderbemaling. Het peil is vastgesteld op respectievelijk NAP -0,40 en -0,75. Aan de oostzijde van het W.H. Vliegenbos wordt door middel van een gemaal het water op het zijkanaal K in- en uitgelaten.

Het watersysteem in het Vliegenbos is toe aan verbetering. Er bevindt zich een overstort uit het gemengde rioolstelsel. De rioloverstort loost op een kleine sloot met geringe doorspoeling. Geringe emissies zorgen daardoor voor grote problemen met de waterkwaliteit. Er ontstaat veel stankoverlast. Ook moeten de waterpartijen worden gebaggerd. Het stadsdeel Amsterdam-Noord

heeft de wens uitgesproken om in het bos een gesloten watersysteem te realiseren. Verbetering van de doorspoeling en/of vergroting van de ontvangende capaciteit is ook gewenst. De maatregelen daartoe worden in het kader van het Natte structuurplan Noordzeekanaalboezem-oost onderzocht. (2008).

Het nsp wordt in overleg met Waternet en Rijkswaterstaat gemaakt.

Rijkswaterstaat heeft al aangegeven dat zij hier ook bij betrokken wil worden. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer van Zijkanaal K.

Waternet is de uitvoerende instantie van het Hoogheemraadschap Amstel Gooi Vecht. De Stichting WH Vliegenbos zal ook bij het proces betrokken worden.

Laanwegkwartier

Het Laanwegkwartier maakt deel uit van de Noordhollandsch-Kanaalzone. Er bevindt zich een waterpartij met een bijzondere kwel. In de waterpartij is een amfibieënpool. Het gebied dient als ecologisch voorbeeldproject. In het Groenplan is voorgesteld om het gebied verder te optimaliseren.

Noorder IJ-polder

De Noorder IJ-polder is een zelfstandige bemalingseenheid en is omgeven door een secundaire waterkering. Het gemaal aan de Kometensingel reguleert het waterpeil. Het waterpeil is NAP - 3,45. Binnen de polder zijn twee afwijkende peilvakken: sportpark tuindorp Oostzaan NAP -1,40 m en sportpark Melkweg NAP -2,95.

In delen van de Oostertocht en de Westertocht zijn de oevers ecologisch ingericht. De waterkwaliteit wordt verbeterd door het circuleren van water door een sloot met waterplanten. Het water staat bekend als goed viswater. Karpers, brasem en andere witvissen woelen in de waterbodem op zoek naar voedsel. Dit zorgt weer voor nalevering van verontreiniging uit het bodemslib. Dit heeft een nadelig effect op de waterkwaliteit.

Noorder IJ-plas

De Noorder IJ-plas is rond 1970 gegraven als diepe zandwinplas. Hij ligt op de plek van een vroegere uitloper van het IJ, het Barndegat. Het water in de Noorder IJ-plas staat niet in open verbinding met het IJ. Het maakt wel onderdeel uit van de Noordzeekanaalboezem. Het peil in de Noorder IJ-plas is hetzelfde als in het IJ: NAP -0,40. De kwaliteit van het water in de Noorder IJ-plas is bijzonder. Het water is schoon. Vanwege een zoutwaterkwel heeft het een brakke kwaliteit. Omdat het water niet in open verbinding staat met het IJ, hebben zich er in de loop der jaren bijzondere flora en fauna gevestigd. Zo komt de brakwaterpissebed er voor. De Noorder IJ-plas maakt onderdeel uit van de provinciale ecologische structuur.

Het streefbeeld op basisniveau voor de Noorder IJ-plas is stedelijk water. Het ambitieniveau is 'stedelijk natuurwater'.

De Stadsdeelraad Amsterdam-Noord onderkent het belang van de Noorder IJ-plas en heeft het besluit genomen een bestemmingsplan te laten maken. In het kader van het bestemmingsplan is een ecologisch onderzoek gestart in opdracht van het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht en het Stadsdeel Amsterdam-Noord. In dit onderzoek wordt de basis ecologische waarde vastgesteld en worden scenario's onderzocht om de ecologische waarde van water en land te verhogen. In het ecologisch onderzoek worden ook de gevolgen, van de vraag van het projectgebied Overhoeks (= Shellterrein), om het zuidelijk deel van de Noorder IJ-plas als compensatiegebied voor de "verharding van haar plangebied" te mogen gebruiken, meegenomen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

In de Noordzeekanaalboezem zijn door het stadsdeel Amsterdam-Noord, de gemeente Amsterdam en andere initiatiefnemers de volgende ruimtelijke ontwikkelingen voorzien:

- gebied Schellingwoude (Buiten IJ) (13)

De bedoeling is om vooruitlopend op het bestemmingsplan Schellingwoude een plan te ontwikkelen voor het verbeteren en uitbreiden van ligplaatsen voor woonschepen. Onderdeel van het plan is dat er rekening gehouden wordt met het aansluiten van de woonschepen op riolering.

- Schellingwouderscheg (14)
In het kader van het Groenplan Amsterdam-Noord wordt in 2005 gestart met de visievorming over de Schellingwouderscheg.
- project Albatros (15)
De bouw van 130 woningen en is in 2004 gestart.
- W.H. Vliegenbos (16)
In het kader van het Groenplan Amsterdam-Noord wordt in 2006 gestart met het opstellen van een beheerplan. De waterhuishouding in het bos wordt in het kader van het nsp Noordzeekanaalboezem-oost onderzocht in 2008.
- Laanwegkwartier (17)
In het kader van het Groenplan Amsterdam-Noord wordt in 2005 gestart met de visievorming over het Laanwegkwartier
- Shellterrein (18)
Zie voor een beschrijving van het project hieronder
- Buiksloterham (19)
Zie voor een beschrijving van het project hieronder
- NDSM-terrein (20)
Zie voor een beschrijving van het project hieronder
- De Bongerd (21)
De Bongerd is een gebied in ontwikkeling. Tot voor kort was in het gebied een industrieterrein en een volkstuintencomplex gevestigd. Het gebied kende twee afzonderlijke peilvakken met respectievelijk een waterpeil van NAP -0,20 en -1,0.

In de komende jaren worden in het gebied 1.600 woningen gebouwd. Het stadsdeel en de Ontwikkelingsorganisatie De Bongerd ontwikkelen het project gezamenlijk. In het Stedenbouwkundig programma van Eisen uit 1999 is een aantal uitgangspunten opgenomen voor het aan te leggen watersysteem. Om verschillende redenen is besloten om een nieuw stedenbouwkundig plan uit te werken. De ambities ten aanzien van het watersysteem worden bijgesteld. Van de oorspronkelijke uitgangspunten blijven gehandhaafd:

- het zo veel mogelijk afkoppelen van verhard oppervlak
- het creëren van voldoende waterberging.

Het uitgangspunt om de waterkwaliteit te versterken door het circuleren van het water in het plangebied is losgelaten.

- Ananasplein (22)
De bouw van 72 woningen. Het project is in 2004 gestart en wordt in de loop van 2005 opgeleverd
- De Waaier (23)
De bouw van 40 woningen

- Noorder IJ-plas (24)
In het kader van het 'bestemmingsplan Noorder IJ-plas' vindt visievorming plaats over de Noorder IJ-plas. Speciale aandacht wordt besteed aan het verhogen van de natuurwaarden van water en oevers en voor het maken van ecologische en recreatieve verbindingen met de aanliggende woonwijken ten oosten van de Ringweg)

Overhoeks (vm Shellterrein)

In de komende jaren worden op Overhoeks 2200 woningen en ca 85.000 m² kantoorruimte en voorzieningen gebouwd. Het project wordt ontwikkeld door ING, stadsdeel Amsterdam-Noord en de gemeente Amsterdam². Shell zal er een nieuw laboratorium bouwen.

In de bestaande situatie is Overhoeks grotendeels verhard. De ontwikkeling van Overhoeks leidt niet tot extra verharding. Wel is voorzien dat een kleine insteekhaven vanuit het Buiksloterkanal wordt gedempt en in het IJ een vooroever wordt aangelegd. Het projectgebied Overhoeks heeft gevraagd om het zuidelijk deel van de Noorder IJ-plas als compensatiegebied voor de "verharding van haar plangebied" te mogen gebruiken.

Vanwege de planontwikkeling op het Shellterrein wordt het bestaande gemengde rioolstelsel vervangen worden door een gescheiden rioolstelsel. Het regenwater wordt zo veel mogelijk afgekoppeld en op het oppervlaktewater geloosd.

Buiksloterham

De Buiksloterham zal in de komende jaren worden getransformeerd van een bedrijventerrein naar stedelijk wonen en werken. De bedoeling is dat er 4000 woningen en 157.000 m² bruto vloeroppervlak worden gerealiseerd. De initiatiefnemer voor de plannen is de coalitie van stadsdeel Amsterdam-Noord en de gemeente Amsterdam². Er zullen met particuliere ontwikkelaars overeenkomsten worden gesloten voor het ontwikkelen van (delen van) het gebied.

Ten behoeve van de ontwikkeling van het gebied worden delen van kanalen en insteekhavens gedempt en een vooroever langs de IJ-oever aangelegd. Naar schatting verdwijnt 5 ha oppervlaktewater. De plannen voor de Buiksloterham voorzien niet of nauwelijks in nieuw te graven oppervlaktewater. In het gezamenlijk overleg met de waterbeheerder wordt een oplossing gezocht ter compensatie van 5 ha oppervlaktewater. De compensatie wordt buiten het plangebied gezocht.

De verwachting is dat de kwaliteit van het watersysteem in de Buiksloterham zal verbeteren. Het huidige gemengde rioolstelsel wordt vervangen door een gescheiden rioolstelsel. Hierdoor en door de aanleg van een bergbezinkbassin onder de Asterweg is het risico op het ontstaan van riooloverstorten verkleind.

Doordat een aantal mobiele bodemverontreinigingen wordt gesaneerd of geïsoleerd, verbetert ook de kwaliteit van het grondwater. Ten slotte zal ook het grondwaterbeheer verbeteren. Het infiltrerende vermogen van het gebied wordt vergroot doordat het maaiveld wordt opgehoogd en er parken, tuinen en hoven worden aangelegd. Door de ophoging komt het maaiveld hoger te liggen en het grondwater relatief dieper. De aanleg van nieuwe oeverconstructies biedt de mogelijkheid om voor waterdoorlatende constructies te kiezen waardoor het water beter kan afstromen naar het oppervlaktewater.

NDSM-terrein

Het gebied bestaat uit drie deelgebieden: werf Oost, werf Zuid en werf Noord. Bedoeling is dat hier op termijn circa 470.000 m² bruto vloeroppervlak wordt gerealiseerd (60 tot 70% wonen en

² Sinds 1 januari 2004 wordt het project Buiksloterham onder gezamenlijke regie van het stadsdeel Amsterdam-Noord en de gemeente Amsterdam uitgevoerd. Er is een projectorganisatie Noordwaarts die bestuurd wordt door de wethouder Ruimtelijke Ordening en het DB-lid belast met de portefeuille Ruimtelijke Ordening van stadsdeel Amsterdam-Noord.

30 tot 40% werken, cultuur en voorzieningen). De ontwikkeling van werf Oost en werf Noord is stilgelegd tot na 2010. Voor werf Zuid is in 2003 het stedenbouwkundig programma van eisen vastgesteld.

In 2004 is gestart met de eerste fase van het saneren en bouwrijp maken van de grond.

In de planvorming is uitgegaan van de aanleg van een nieuwe waterstructuur. Evenwijdig aan de Klaprozenweg wordt een kanaal aangelegd. Dwars op dit nieuwe kanaal wordt een tweede kanaal aangelegd, waardoor een verbinding met het IJ ontstaat. Ten westen en ten oosten van de pier wordt de oever gelijkgetrokken. Dit gebeurt door het aanplempen van de oever ten oosten van de pier.

Groen/ecologie

Op verschillende plaatsen in het gebied bevinden zich ecologisch ingerichte oevers. Dit zijn achtereenvolgens de Vogelkade, het W.H. Vliegenbos en langs de Krasseurstraat.

In delen van de Oostertocht en Westertocht zijn de oevers ecologisch ingericht.

	Doelstelling basisniveau (WHP2)	Doelstelling ambitieniveau (Waterplan Amsterdam)
Waterberging	Compenseren extra verharding Compenseren van dempingen	Streven naar 10% wateroppervlak
Waterkeringen		
Waterkwaliteit	In hele gebied realiseren van functie stedelijk water Waterkwaliteit van het IJ mag niet verslechteren ten opzichte van de huidige situatie	In Vliegenbos realiseren van functie stedelijk natuurwater In Noorder IJ-polder realiseren van functie stedelijk natuurwater In de rest van het gebied realiseren van functie stedelijk gebruikswater
Waterketen	20% van verhard oppervlak afkoppelen	Zoveel mogelijk afkoppelen van verhard oppervlak Aanleggen vuil regenwatervoorziening Klaprozenweg en Cornelis Douwesweg
Grondwater en waterbodem	Voldoen aan toetsingscriteria grondwater Baggeren	Onderzoek noodzaak technische drainageontwerpen
Beheer en onderhoud		
Ecologie	Ter hoogte van sportpark Schellingwoude creëren van ecologische oever aan binnen-IJ Uitbreiden van ecologische oever Oostertocht. Bij baggerwerkzaamheden bagger niet op de kant zetten maar naar de zijkant van de Oostertocht schuiven zodat er op termijn een glooiende oever ontstaat Ter hoogte van Openluchttheater onderzoeken van mogelijkheden voor uitbreiding ecologische oever Verbeteren van verbinding Westertocht-Meteorenweg	

Hoofdstuk 4 Het loket op orde

4.1 Inleiding

Er zijn in Amsterdam-Noord veel organisaties met taken en bevoegdheden op het gebied van water. Deze taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een groot aantal wetten en regelingen. Dit leidt tot een complexe structuur. Voor burgers en bedrijven is het vaak lastig om uit te maken bij wie je moet zijn met vragen, klachten of wensen.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe de taken en bevoegdheden op het gebied van water zijn verdeeld. Ook wordt aangegeven welke acties ondernomen zullen worden om in Amsterdam-Noord de samenwerking, de afstemming en de informatie-uitwisseling tussen de verschillende organisaties beter te laten verlopen.

4.2 Taken en bevoegdheden

In bijlage IV is een overzicht opgenomen van de wet- en regelgeving op het gebied van water op grond waarvan de verschillende organisaties hun bevoegdheden en taken uitoefenen. Grofweg is de volgende onderverdeling te maken in bevoegdheden en taken op het gebied van water:

- beheer van water als fysiek systeem (waterbeheer)
- beheer van water als onderdeel van openbare ruimte
- beheer van water als transportsysteem (nautisch vaarwegbeheer).

De belangrijkste nautische vaarwegbeheerders in Amsterdam zijn het Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam (GHA), de dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam (BBA) en de provincie Noord-Holland (Noordhollandsch Kanaal). Het nautische vaarwegbeheer valt buiten het bestek van dit Waterplan Amsterdam-Noord en wordt daarom niet verder uitgewerkt in dit hoofdstuk.

Waterbeheer

De waterbeheerders beheren de kwantiteit en de kwaliteit van het water(systeem). Het stadsdeel Amsterdam-Noord heeft hier geen bevoegdheden. Het rijk en de provincie zijn bevoegd gezag, waarbij taken op- of overgedragen zijn aan respectievelijk Rijkswaterstaat en de hoogheemraadschappen. In Amsterdam-Noord zijn twee hoogheemraadschappen actief: Hollands Noorderkwartier en Amstel, Gooi en Vecht. Rijkswaterstaat directie Noord-Holland is de derde waterbeheerder. Per organisatie worden de taken opgesomd:

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier:

- peilbeheer en boezembeheer in gebied ten noorden van de Waterlandse Zeedijk;
- beheer primaire waterkeringen (Waterlandse Zeedijk, dijk langs Markermeer), secundaire waterkeringen;
- waterkwaliteitsbeheer in het gebied ten noorden van de Waterlandse Zeedijk;
- waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer Noordhollandsch Kanaal;
- zuiveringsbeheerder. De feitelijke zuivering wordt verricht door Waternet;
- vergunningverlening, toezicht en handhaving o.a. in het kader van de Integrale keur en Wvo;
- beheer en onderhoud van hoofdwatervgangen en beheer van secundaire watervgangen.

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht:

- peilbeheer en boezembeheer ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk;
- beheer secundaire waterkering Noord IJpolder (Tuindorp Oostzaan);
- kwaliteitsbeheer in het gebied ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk;

- vergunningverlening, toezicht en handhaving o.a. in het kader van de Integrale keur en WVO;
- beheer en onderhoud van hoofdwatgangen en secundaire watgangen in Noorder IJ-polder, W.H. Vliegenbos en jachthaven polder Bernhard.

Rijkswaterstaat:

- peilbeheer in oppervlaktewater van het IJ en de daarmee in open verbinding staande kanalen en insteekhavens;
- kwaliteitsbeheer in oppervlaktewater van het IJ en de daarmee in open verbinding staande kanalen en insteekhavens;
- vergunningverlening, toezicht en handhaving o.a. in het kader van de Integrale keur en WVO;
- beheer van water als particulier eigendom RWS.

Zoals al eerder opgemerkt, is de provincie Noord-Holland verantwoordelijk voor het beheer van het diepe grondwater. Amsterdam heeft een zorgtaak voor het ondiepe grondwater. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het inzamelen en afvoeren van het afvalwater naar de rwzi.

In Amsterdam verricht een groot aantal gemeentelijke diensten taken op het gebied van water. De belangrijkste organisatie is de Dienst Waternet. Waternet voert taken uit in opdracht van de gemeente Amsterdam (rioolbeheer en ondiep grondwater) en van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (waterbeheer). Het driehoofdige bestuur van de stichting Waternet bestaat uit de dijkgraaf van het hoogheemraadschap, de wethouder van Amsterdam met de portefeuille Water en een onafhankelijke voorzitter.

Andere gemeentelijke diensten met taken op het gebied van water zijn o.a. de dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB), de dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer (dIVV) en het Ontwikkelingsbedrijf gemeente Amsterdam (OGA). De DMB verleent lozingsvergunningen aan bedrijven op grond van de Wet milieubeheer. De dIVV is verantwoordelijk voor het onderhoud van sluisen en bruggen die eigendom zijn van de gemeente/het stadsdeel en van wijkanten. Het OGA beheert tijdelijke oeverconstructies in coalitiegebieden van het stadsdeel en de gemeente.

Water als onderdeel van de openbare ruimte

Water maakt onderdeel uit van de openbare ruimte. De gemeente Amsterdam is het bevoegde gezag op het gebied van ruimtelijke ordening op het water. De gemeente heeft haar bevoegdheden ten aanzien van de inrichting en het beheer van het water als onderdeel van de openbare ruimte aan de stadsdelen gemandateerd. Dit betekent o.a. dat het stadsdeel Amsterdam-Noord bevoegd is om vergunningen af te geven voor bijvoorbeeld het afmeren van woonboten en het aanleggen van steigers. Daarbij worden de voorwaarden van de waterbeheerders en de nautische vaarwegbeheerder in acht genomen. Naast de vergunning van het stadsdeel is ook een aparte ontheffing van de Keur nodig.

In sommige delen van Amsterdam-Noord worden projecten ontwikkeld onder gezamenlijke regie van het stadsdeel en de centrale stad. In deze gebieden worden aparte afspraken gemaakt over bevoegdheden ten aanzien van inrichting van de openbare ruimte.

Het stadsdeel is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van oevers en sloten in het stadsdeel die niet onder het beheer van de waterbeheerders vallen. Hoewel het stadsdeel verantwoordelijk is voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte in het stadsdeel, zijn in uitvoerende zin veel organisaties en diensten actief.

Het beheer van het water bestaat grofweg uit de volgende taken:

- het op diepte houden van watgangen (baggeren)
- het zorgen voor voldoende doorstroming (schonen of maaien)
- het drijfvuil vissen
- het bestrijden van botulisme
- het onderhouden van de oevers.

In de 4^e Nota Waterhuishouding is voorgesteld dat de waterbeheerder de eerstverantwoordelijke moet worden voor het stedelijke waterbeheer. In Amsterdam-Noord doet zich de situatie voor dat er twee waterbeheerders actief zijn. In de komende periode zullen op bestuurlijk niveau gesprekken gevoerd worden over het overdragen van beheertaken en daarbij horende bevoegdheden naar de waterbeheerder(s). Deze gesprekken zullen gevoerd worden in het verlengde van het overleg over het toegroeien naar een situatie met één hoogheemraadschap in Amsterdam-Noord.

In onderstaande schema's wordt aangegeven hoe de beheer- en onderhoudstaken tussen de verschillende organisaties en diensten zijn verdeeld:

Schema 4a

Wat	Wie	Waar
Baggeren	Gemeentelijk Havenbedrijf	Het IJ-water m.u.v. de daarmee in verbinding staande zijkanalen en insteekhavens
	Waternet Baggerwerken	Zijkanalen en insteekhavens ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk die in open verbinding staan met het IJ
	AGV/Waternet-sector Waterbeheer	Overige poldersloten en boezemwateren ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk
	HHNK	Hoofdwatgangen ten noorden van de Waterlandse Zeedijk
	SDAN	<i>Ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk</i> Langs sportpark Schellingwoude W.H. Vliegenbos Sportpark Tuindorp Oostzaan Sportpark Melkweg <i>Ten noorden van Waterlandse Zeedijk</i> Secundaire en overige watergangen en -partijen
	Overigen (RWS, NS etc.)	Diverse plekken

Schema 4b

Wat	Wie	Waar
Schonen sloten en maaien oevers op de waterlijn	HHNK	Hoofdwatgangen ten noorden van Waterlandse Zeedijk
	AGV/Waternet	Hoofd- en secundaire watergangen ten zuiden van Waterlandse Zeedijk
	SDAN	Secundaire en overige watergangen

Schema 4c

Wat	Wie	Waar
Onderhoud oevers	HHNK	Hoofdwatgangen ten noorden van Waterlandse Zeedijk
	AGV/Waternet	Hoofd- en secundaire watergangen ten zuiden van Waterlandse Zeedijk
	SDAN	Secundaire en overige watergangen

Schema 4d

Wat	Wie	Waar
Drijfvuil vissen	Waternet Baggerwerken	Hoofd- en secundaire watergangen ten zuiden van Waterlandse Zeedijk
	HHNK	Eén keer per jaar in de hoofdwatergangen ten noorden van de Waterlandse Zeedijk
	SDAN	Secundaire en overige watergangen

Schema 4e

Wat	Wie	Waar
Verwijderen dode vis/ bestrijden botulisme	Waternet Baggerwerken	Hoofd- en secundaire watergangen ten zuiden van Waterlandse Zeedijk
	HHNK	Hoofdwatergangen ten noorden van Waterlandse Zeedijk

4.3 Vergunningverlening

Ook de taken op het gebied van de vergunningverlening zijn verdeeld. Grofweg geldt dat alle vergunningen die te maken hebben met kwantiteit- en kwaliteitsbeheer door de hoogheemraadschappen afgegeven worden. Rijkswaterstaat kent geen keur, maar is wel bevoegd gezag voor de onder a) genoemde werkzaamheden op grond van de Wvo en Wet Bodembescherming (WBB). Vergunningen die samenhangen met nautische activiteiten of met ruimtelijke ordening op het water worden door het stadsdeel of de gemeente afgegeven.

a) vergunningen/meldingsplicht waterkwantiteit

Het betreft ontheffingsaanvragen op ge- en verboden uit de Keur voor activiteiten of aanbrengen van voorwerpen of constructies op, in en rond, water en waterkeringen. Voorbeelden zijn:

- dempingen van oppervlaktewater en ophogingen van boezemland
- het plaatsen of vervangen van beschoeiingen
- het aanbrengen van verhard oppervlak
- het onttrekken of lozen van (veel) water
- het leggen van kabels en leidingen in waterkeringen, oevers en onder water
- het graven en verrichten van andere activiteiten in, op en in de buurt van waterkeringen.

b) vergunningen/meldingsplicht waterkwaliteit

Het betreft aanvragen voor het lozen van water op het oppervlaktewater of het riool op grond van de Wvo. Voorbeelden zijn:

- het direct of indirect lozen van afvalwater op het oppervlaktewater
- het tijdelijk of blijvend lozen van grond-, regen- en leidingwater op het oppervlaktewater

Voor het lozen van bedrijfsafvalwater op het riool wordt niet door de waterbeheerder maar door de DMB vergunning verleend op grond van de Wm.

c) riolaansluiting

Tegelijk met een bouwvergunning dient bij (ver)nieuwbouwprojecten een riolaansluiting te worden aangevraagd bij de sector Rioolbeheer van Waternet. De aanvraag dient te voldoen aan de aansluitvoorschriften.

d) nautische vergunningen voor:

- ligplaatsen voor vaartuigen, drijvende inrichtingen (woonschepen) en drijvende voorwerpen.
- Werken in vaarwegen (steigers, beschoeiingen e.d.)

In Amsterdam-Noord worden deze vergunningen afgegeven door het stadsdeel.

e) vergunningen m.b.t. water en ruimtelijke ordening

Het betreft vergunningen voor:

- transporten met zware voertuigen
- evenementen zoals de marathon
- opbrekingen.

4.4 Informatievoorziening en serviceverlening

Stadsdeel Amsterdam-Noord investeert in het verbeteren van de informatievoorziening en serviceverlening aan burgers en bedrijven. Naast de afdeling Publieksvoorlichting en het Vergunningenservicebureau fungeert sinds kort het digitale loket. Streven van het stadsdeel is om de vergunningverlening, informatievoorziening en klachtenafhandeling zo veel mogelijk te integreren.

Ook de waterbeheerders investeren in een betere voorlichting en serviceverlening over vergunningverlening en vertaling van beleid. Het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft een centraal calamiteitenummer. Vragen en klachten worden naar de betreffende afdelingen doorgestuurd. Er wordt gewerkt aan het digitaal beschikbaar stellen van aanvraagformulieren voor vergunningen en/of ontheffingen. Het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht heeft ook een apart waterloket waar burgers en bedrijven terecht kunnen met vragen, klachten en meldingen. Op de website van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht is informatie te vinden over vergunningen, ontheffingen en daarbij horende procedures.

Klachten en meldingen

Zowel bij het stadsdeel als bij de waterbeheerders komen klachten en meldingen binnen. Deze klachten en meldingen worden niet systematisch geregistreerd met uitzondering van klachten over grondwateroverlast. De meeste klachten die bij het stadsdeel binnenkomen, hebben te maken met stankoverlast, dode dieren, algengroei en de riolering.

Waternet behandelt meldingen over grondwateroverlast en vocht in woningen systematisch. Iedere klacht wordt onderzocht en geregistreerd. De melder krijgt de uitslag van het onderzoek gerapporteerd. Geschillen worden voorgelegd aan de commissie Hoog/Laag water. Bij grootschalige klachten over grondwateroverlast wordt contact opgenomen met het stadsdeel Amsterdam-Noord, sector Stadsdeelwerken.

Gezien de verschillende watertaken en de daarmee samenhangende bevoegdheden en verantwoordelijkheden is het niet realistisch om te streven naar het afhandelen van alle klachten, vragen en vergunningen bij één loket. Wel moet het streven gericht zijn op het overzichtelijk en zo beperkt mogelijk maken van het aantal loketten.

Mogelijke verbeterpunten zijn:

- stadsdeel Amsterdam-Noord en waterbeheerders lichten de verschillende vergunningtrajecten door en maken nieuwe afspraken over het loket waar de vergunningen aangevraagd moeten worden;

- stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders zorgen voor een structureel aanspreekpunt voor vragen, klachten etc. door het aanstellen van accountmanagers.
- stadsdeel Amsterdam-Noord en waterbeheerders maken afspraken over het beschikbaar stellen van informatie (o.a. procedures, werkzaamheden in Amsterdam-Noord, nieuwe beleidsontwikkelingen etc.)
- in geval van calamiteiten op het gebied van water wordt het stadsdeel Amsterdam-Noord geïnformeerd
- stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders maken afspraken over het registreren van klachten, het afhandelen van klachten en het maken van jaarlijkse rapportages.

Bijlagen bij Waterplan Amsterdam-Noord 2005-2010

Bijlage I Begrippenlijst

Afkoppelen

Het niet meer inzamelen en via de riolering naar de RWZI transporteren van hemelwater

Basisinspanning

Het nemen van maatregelen aan het rioolstelsel die leiden tot reductie van de emissie tot een landelijk voorgeschreven niveau. Het emissieniveau mag niet hoger zijn dan de emissies uit referentiestelsels voor gemengde en gescheiden stelsels.

Bergbezinkbassin

Randvoorziening bij een overstort waarin rioolwater tijdelijk wordt geborgen en waarin rioolwater kan voorbezinken voordat het 'overstort' op het oppervlaktewater. Een rioolstelsel met deze randvoorzieningen is een zogenaamd verbeterd gemengd rioolstelsel.

Blokbemalingen

Een door het waterschap beheerde, aparte bemaling binnen een bemalingsgebied.

Boezem

Een stelsel van grote wateren: rivieren en kanalen waarop het water van lager gelegen polders wordt uitgeslagen, ten behoeve van tijdelijke berging of lozing op buitenwater. De wateren en watergangen die deel uitmaken van eenzelfde boezem, staan onder normale omstandigheden met elkaar in open verbinding. Boezemwateren hebben een hoger waterpeil dan de eromheen gelegen polders en zijn daarvan gescheiden door waterkeringen, de zogenaamde boezemkaden. De boezem speelt een cruciale rol in de aan- en afvoer van water, met name om wateroverlast te voorkomen en in droge tijden water aan te voeren. Een groot deel van de boezemwateren heeft tevens de functie van vaarweg.

Boezemwateren

Zie boezem.

Duiker

Kunstwerk dat twee wateren met hetzelfde waterpeil met elkaar verbindt.

Drainage

De afvoer van water onder de grond. Het aftappen van grondwater door middel van drains, om de grondwaterstand te verlagen.

Dynamisch peilbeheer

Dynamisch peilbeheer is vooral bedoeld om de (extra) berging in het watersysteem te maximaliseren. Op basis van verwachte neerslag wordt de waterstand door het gemaal verlaagd tot een bepaald afgesproken minimumpeil, wel zodanig dat sloten niet gaan droogvallen. Bij voorspelde droge perioden wordt de waterstand opgezet of aangevuld tot een bepaald afgesproken maximum. Dynamisch peilbeheer is dus anticiperend peilbeheer.

Ecosysteem

Functionele eenheid van het a-biotische (niet levende) en het biotische, de leefgemeenschappen van planten en dieren.

Flexibel peilbeheer

Flexibel peilbeheer betekent in de praktijk dat het peilbeheer de seizoenen volgt. Bij neerslag stijgt de waterstand boven het streefpeil tot aan een afgesproken maximummarge. Bij droogte daalt de waterstand onder streefpeil tot aan een afgesproken minimum. Flexibel peilbeheer is dus volgend peilbeheer. Flexibel peilbeheer draagt in beperkte mate bij aan het voorraadbeheer.

Gemengd rioolstelsel

Rioolstelsel waarbij het afvalwater inclusief ingezameld hemelwater door één leidingstelsel getransporteerd wordt.

Gescheiden rioolstelsel

Rioolstelsel waar afvalwater exclusief hemelwater door een leidingstelsel wordt getransporteerd. Hemelwater wordt rechtstreeks door een afzonderlijk leidingstelsel naar oppervlaktewater afgevoerd (zie ook Regenwaterriool).

Helofytenveld

Natuurlijk filter van waterplanten (zoals biezen, riet en lisdodden) die in de waterbodem wortelen en met hun bladeren en bloeiwijzen boven water uitsteken.

Hoofdwatgang of hoofdwaterloop

Een watgang die een belangrijke functie heeft in de aanvoer naar en afvoer van water uit de polder.

IBA

Individuele behandeling van afvalwater. Ongezuiverde huishoudelijke lozingen in het buitengebied kunnen gesaneerd worden middels een IBA. In zo'n systeem, ook wel minizuivering genoemd, wordt huishoudelijk afvalwater vóór lozing gezuiverd tot het voor het ontvangende oppervlaktewater gewenste niveau.

Infiltrerend vermogen

De hoeveelheid water, regen bijvoorbeeld, die in de grond kan trekken, zonder dat er plassen ontstaan.

Kwel

Het uitreden van grondwater aan de oppervlakte, in sloten, drains of via capillaire opstijging. Als dit water van grotere diepte komt, wordt gesproken van 'diepe kwel' of 'regionale kwel'. Stroomt het water over een kleine afstand door de grond voor het aan de oppervlakte komt, dan wordt gesproken van 'ondiepe' of 'lokale kwel'.

Maaiveld

Het niveau van de grond.

MTR

MTR staat voor maximaal toelaatbaar risico. De MTR-waarde staat voor de maximale concentratie van een stof waarbij het risico op beschadiging nog toelaatbaar wordt geacht. De MTR-waarde van stoffen verschilt per type waterfunctie.

NAP

Normaal Amsterdams Peil (het Nederlands standaard vergelijkingsvlak voor de hoogteligging).

Nooduitlaat

Voorziening om in geval van calamiteiten overtollig afvalwater uit te laten.

Oppervlaktewater

Water in open watgangen als sloten, plassen, zee, enz. (in tegenstelling tot grondwater); de watgangen worden ook wel aangeduid als 'oppervlaktewater'.

PEBS

Praktisch ecologisch beoordelingssysteem.

Peilvak

Een gebied waarin één en hetzelfde waterpeil wordt nagestreefd; ook wel peilgebied genoemd.

Peilbeheer

Peilbeheer in ruime zin is de aan- en afvoer van water en het afstemmen van het waterpeil op het gebruik en de bestemming van water en land en de daaraan gerelateerde kwaliteitseisen.

Peilbeheer in 'enge' zin is het beheren van het peil in de boezem en de waterlopen van een polder door middel van inlaten en afvoeren, waarbij een reglementair vastgesteld waterpeil wordt nagestreefd.

Peilbesluit

Een door het waterschap op basis van een integrale afweging van belangen opgesteld en door de provincie goedgekeurd besluit, waarin de streefpeilen voor het oppervlaktewater (drooglegging) zijn vastgesteld. Peilbesluiten zijn geldig voor een periode van tien jaar.

Polderbemaling

Een polder die door een waterkering beschermd wordt tegen water van buiten en waarbinnen de waterstand door middel van een gemaal wordt beheerst.

Rwzi

Rioolwaterzuiveringsinstallatie; complex voor het zuiveren van afvalwater voordat het oppervlaktewater wordt geloosd.

Riooloverstort

Lozing van afvalwater via een overstortdrempel naar het oppervlaktewater

Secundaire watergangen

Stelsel van kleinere waterlopen of schouwsloten. Secundaire watergangen zijn op perceelniveau van belang voor de aan- en afvoer van water.

Stuw

Vaste of beweegbare constructie die dient om de waterstand bovenstrooms van de constructie te verhogen of te verlagen.

Verbeterd gescheiden stelsel

Gescheiden rioolstelsel met voorzieningen waardoor hemelwater slechts bij wat grotere regenbuien naar het oppervlaktewater wordt afgevoerd. Het meest vervuilde deel van het hemelwater wordt 'geborgen' in de riolering en naar de zuivering afgevoerd.

Vuilwaterriool

Riool alleen bestemd voor de inzameling en het transport van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, niet zijnde neerslag.

Waterkwaliteitsdoelstelling

Doelstelling voor de kwaliteit van een oppervlaktewater die nodig is om dat water een bepaalde functie te kunnen laten vervullen.

Waterkwaliteitsspoor

Indien het realiseren van de basisinspanning niet leidt of naar verwachting niet zal leiden tot een acceptabele waterkwaliteit, kunnen aanvullende eisen aan de emissie uit het rioolstelsel worden gesteld. De waterkwaliteitsbeheerder dient de noodzaak hiervan aannemelijk te maken, waarbij ook de emissie vanuit andere bronnen in beschouwing moet worden genomen. Er geldt een resultaatsverplichting.

Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO)

Deze wet beoogt de kwaliteit van het oppervlaktewater en de waterbodem te verbeteren.

Zuiveringsmoeras

Zie helofytenveld

Bijlage II Toelichting onderdelen ecologische waterkwaliteit volgens Praktisch Ecologisch Beoordelingssysteem

Waterkwaliteit	Doorzicht
	Totaal stikstof
	Totaal fosfaat
	Chlorofyl
	E.coli
	Zuurstof minimum, 10 p (mg/l)
	Zuurstof gemiddeld (mg/l)
	Aantal submerse macrofyten
	Macrofauna (punten volgens PEBS)
Inrichting	Beleving van water en oever
	Flora in het water of langs oever
Beheer	Aantal soorten macrofyten
	Drijfbladplanten; bedekkings% wateroppervlakte
	Submerse vegetatie: bedekkings%
	Dikte bagger-/sliblaag (cm)
	Muurvegetatie
	Stank
Onderhoud	Schonen nat profiel
	Materiaal op oever of afvoeren
	Tijdstip schonen nat profiel
	Maaien oever
	Wijze maaien en afvoeren
	Tijdstip maaien oever
	Baggeren - Methode
	Baggeren - Tijdstip
Beleving	Water zichtbaar/toegankelijk
	Aanwezigheid zwerf- en drijfvuil en onderhoud objecten en voorzieningen
	Aanwezigheid watervogels en andere opvallende fauna
Type Watersysteem	Type beschoeiing
	Waterdiepte
	% Natuurvriendelijke oever
Waterbodemkwaliteit	Slibklasse
Specifieke probleemstoffen (zware metalen)	MTR-waarde

Bijlage III Toetsingscriteria grondwater en Subsidieregeling aanpak grondwaterproblemen

Toetsingscriteria grondwater in nieuwe gebieden

1. De grondwaternorm. In stedelijk gebied mag de grondwaterstand gemiddeld niet vaker dan eens in de twee jaar en niet langer dan vijf dagen achtereen hoger zijn dan 0,5 meter onder maaiveld bij bouwen zonder en 0,9 meter onder maaiveld bij bouwen mét kruipruimtes. Door middel van berekeningen dient aangetoond te worden of aan de grondwaternorm wordt voldaan. Als niet aan de grondwaternorm kan worden voldaan, dan moeten maatregelen worden genomen met als voorkeursvolgorde: 1. kruipruimteloos bouwen 2. ophogen van het maaiveld 3. betere ontwatering door middel van watergangen.
2. Lozing van water uit de bodem is niet toegestaan indien de lozing plaatsvindt door middel van bemalen drainagebuizen met een ontwateringsniveau dat lager is dan het oppervlaktepeil.
3. De ontwatering van de nieuw in te richten gebieden mag niet gebeuren door middel van drainage. Uitzondering hierop wordt gemaakt voor sportvelden, speeltuinen, parken, gazons en voor tijdelijke drainage ten behoeve van bouwactiviteiten.
4. Het lozen van grondwater op het riool of oppervlaktewater wordt beoordeeld op basis van de richtlijnen voor de lozing van grondwater (Beslisboom lozing grondwater).
5. De realisatie van een ruimtelijk plan mag de loop en de hoedanigheid van het grondwater noch de grondwaterstand negatief beïnvloeden.

Subsidie voor aanpak grondwaterproblemen

De gemeente Amsterdam heeft een subsidieverordening voor grondwater-probleemgebieden in Amsterdam. De subsidie wordt verleend voor gebieden waar de grondwaterproblemen *gezamenlijk* worden aangepakt door bewoners/eigenaren, woningcorporaties en de gemeente. Om voor subsidie in aanmerking te komen, moet onderzoek verricht zijn naar de oorzaak van het grondwaterprobleem en naar de maatregelen die de oorzaak wegnemen. Toekenning van de subsidie gebeurt op basis van een door B&W goedgekeurd Uitvoeringsplan. Informatie over de subsidie is te vinden op de website van Waternet (www.waternet.nl). De subsidie kan aangevraagd worden bij Waternet, afdeling Grondzaken.

Klachten over (grond)wateroverlast

Klachten over (grond)wateroverlast kunnen gemeld worden bij Waternet, telefoon 0900-9394 (lokaal tarief). Er wordt bekeken wat de oorzaak van de overlast is. In veel gevallen komt een opzichter langs om een watermonster te nemen om te zien of het om leidingwater, regenwater, rioolwater of grondwater gaat. Afhankelijk van de uitkomst wordt een advies gegeven aan de bewoner/eigenaar van het pand.

Bijlage IV Overzicht wet- en regelgeving

Taak	Wet- en regelgeving
Waterbeheer	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschapswet - Wet op de waterhuishouding - Wet verontreiniging oppervlaktewater - Wet op de waterkering - Grondwaterwet - Provinciale verordening op het grondwater - Integrale keur – kwalitatieve waterhuishouding en waterstaatkundig beheer - Wet beheer rijkswaterwerken - Provinciale verordening op de Waterhuishouding en de waterkeringen - Provinciale waterkwaliteitsverordening - Watertoets - Wet Milieubeheer
Ordering openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> - Woningwet (voor zover het bouwwerken in het water betreft) - Huisvestingswet (regelt toedeling schaarse woonruimte (ligplaatsen woonboten)) - Gemeentelijke verordening op de haven en het binnenwater, artikel 2.2 t/m 2.6 (woonboten)
Nautisch vaarwegbeheer	<ul style="list-style-type: none"> - Scheepvaartverkeerwet - Scheepvaartwegenverordening - Binnenvaartpolitiereglement - Besluit administratieve bepalingen inzake het scheepvaartverkeer - Gemeentelijke verordening op de haven en het binnenwater 1995 - Wrakkenwet

Aanvullende nota's van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht:

- Dempingen en verhard oppervlak
- De nota 'Vaarwater op orde' en de daarbij horende Oeverzoneringskaarten vaarwegen van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
- Richtlijnen voor de inrichting en het gebruik van water, oevers en waterkeringen
- Natuurvriendelijk onderhoud
- Richtlijnen voor het lozen van regen-, grond- en leidingwater.

Bijlage V Samenvatting beleidsnota's

A. Waterplan Amsterdam

Het Waterplan Amsterdam geeft een visie op en richtlijnen voor de gewenste inrichting, gebruik, beheer en kwaliteit van water en oevers en beschrijft de acties die daarvoor nodig zijn voor de periode 2002-2006. Onderdelen van het Waterplan zijn:

- het creëren van voldoende ruimte voor water. Voldoende ruimte voor water en goed onderhouden wateren en waterhuishoudkundige werken, zodat de afvoer van water ook in extreme omstandigheden zoveel mogelijk gegarandeerd en wateroverlast beperkt blijft.
- Creëren van ecologisch gezond water. Een ecologisch gezond watersysteem, zowel het water zelf, de waterbodem als de (groene) oevers, waardoor duurzaam gebruik door mensen, planten en dieren mogelijk blijft.
- De integratie van water en groen. Het afstemmen van de inrichting en het onderhoud van water en oevers op aanwezige en gewenste natuurwaarden en op de inrichting van het openbaar groen. Ofwel de groene potenties en het belang van water als ecologische verbindingzone voor dieren tussen groengebieden versterken.
- Het versterken van de identiteit van Amsterdam als waterstad. Door water bij de inrichting van het stedelijke gebied optimaal te benutten als ruimtelijk element, mede door:
 - Het versterken van de belevingswaarde van water door inrichting, onderhoud en de wijze van gebruik aan te passen aan ruimtelijke eisen, zodat water en oevers stadslandschappelijk, cultuurhistorisch en 'natuurlijk' (groen) passend zijn in de betreffende omgeving, rekening houdend met de wensen van bewoners en gebruikers in het algemeen.
 - Duurzaam en evenwichtig gebruik. Zoveel mogelijk tegemoet komen aan de wensen van bewoners en gebruikers ter plekke voor zover hierdoor de voorgaande doelen niet worden geschaad. Dit betekent het zorgvuldig afwegen van de verschillende belangen, rechten en mogelijkheden. Het ontwikkelen van een lange termijnvisie op het gebruik van water in de stad als geheel, zowel voor de belangrijkste wateren als per deelgebied.
 - Duurzaam omgaan met grondwater. Optimale afstemming van bovengrondse en ondergrondse belemmeringen met gewenste grondwaterstanden.

B. Waterhuishoudingsplan provincie Noord-Holland

De provincie maakt eens in de vier jaar een Waterhuishoudingsplan. In 1998 is het Waterhuishoudingsplan 'Stilstaan bij stromen' 1998-2002 verschenen. In de loop van 2005 verschijnt het concept Waterhuishoudingsplan 'Bewust omgaan met water' 2006-2010. Gecheckt zal worden of het nieuwe Waterhuishoudingsplan aanleiding geeft tot wijzigingen in het Waterplan Amsterdam-Noord.

In 'Stilstaan bij Stromen' is uitgewerkt waar watersystemen minimaal aan moeten voldoen om mensen veilig en gezond te laten wonen en om levenskansen te bieden aan planten en dieren die van het water afhankelijk zijn. Aan de wateren in de provincie zijn functies toegekend. Per waterfunctie zijn doelstellingen uitgewerkt voor de kwaliteit van water en waterbodem; veiligheid; peilbeheer en aan- en afvoer van water; en ten slotte inrichting van oevers.

Daarnaast is een aantal speerpunten geformuleerd die extra aandacht behoeven omdat ze een bedreiging vormen voor het watersysteem, of omdat door de aanpak ervan juist veel winst valt te behalen. De speerpunten zijn:

- diffuse bronnen. Doel is om de vervuiling als gevolg van diffuse bronnen te verminderen;

- waterbodems. Verwijdering van verontreinigde baggerspecie en sanering van vervuilde waterbodems wordt met voorrang uitgevoerd;
- verdroging. Extra inzet wordt gepleegd om het behoud en herstel van grond- en oppervlaktewaterafhankelijke flora en fauna te waarborgen;
- peilbeheer, aan- en afvoer van water. Het staande beleid ten aanzien van peilbeheer wordt herzien.
- water in de stad. Er komt meer aandacht voor duurzaam waterbeheer bij nieuwbouw of renovatie in het stedelijk gebied.

C. Europese Kaderrichtlijn Water

Het waterkwaliteitsbeleid krijgt door de Europese Kaderrichtlijn Water een nieuwe impuls. Het bereiken van een goede toestand voor oppervlaktewateren (kwaliteit én ecologie) en grondwateren (kwaliteit) voor stroomgebieden in 2015 staat centraal. Mede door de Europese Kaderrichtlijn Water wordt het stellen van realistische waterkwaliteitsdoelen een noodzaak, omdat de huidige inspanningsverplichting vanaf 2009 wordt vervangen door een resultaatsverplichting.

De nieuwe richtlijn betekent een ambitieuze en innovatieve aanpak van waterbeheer. Kernelementen van de wetgeving zijn:

- De bescherming van alle wateren rivieren, meren, kustwateren en grondwateren.
- Het stellen van ambitieuze doelen om ervoor te zorgen dat alle wateren in het jaar 2015 de 'goede toestand' hebben bereikt.
- De verplichting tot grensoverschrijdende samenwerking tussen landen en tussen alle betrokken partijen.
- Ervoor zorgen dat alle belanghebbenden, met inbegrip van NGO's en lokale gemeenschappen, actief deelnemen aan activiteiten op het gebied van waterbeheer.
- De verplichting van het voeren van een waterprijisbeleid en ervoor zorgen dat de vervuiler betaalt.
- Het in evenwicht houden van de milieubelangen en de belangen van degenen die afhankelijk zijn van het milieu.

D. Waterbeheer in de 21^e eeuw (WB21)

Eind 2000 heeft het rijk naar aanleiding van de ernstige wateroverlast in 1998 het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' gepubliceerd. Het kabinet heeft antwoord gegeven op de vraag of Nederland goed voorbereid is op dergelijke gebeurtenissen. Ook is aangegeven dat er een verandering moet komen in het denken over water door meer rekening te houden met de eisen die water stelt en door water meer ruimte te geven. Het kabinetsstandpunt is gebaseerd op het advies van de commissie Waterbeheer 21e eeuw.

Na het advies van de commissie WB21 zijn het rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) tot de conclusie gekomen dat het tijd is om de problematiek op een omvattende, samenhangende manier aan de orde te stellen en maatregelen voor te bereiden. Dit is vastgesteld in de "Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw".

Door de vele overeenkomsten tussen de Europese Kaderrichtlijn Water en het Waterbeleid 21^e eeuw heeft de overheid besloten om het nationale beleid WB21 op te laten gaan in de Europese Kaderrichtlijn Water.

E. Nationaal Bestuursakkoord Water

Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is voortgekomen uit het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' en de 'Startovereenkomst WB21'. Het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben afgesproken dat zij er gezamenlijk voor zullen zorgen dat de watersystemen in 2015 op orde zijn en dat ook blijven. Deze aanpak wordt 'de wateropgave' genoemd.

Het NBW beoogt een integrale nationale aanpak te zijn voor de te verwachten problemen in de waterhuishouding als gevolg van klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling. Het NBW bevat voor de periode 2003-2007 taakstellende afspraken over veiligheid en wateroverlast en integrale procesafspraken over watertekorten, verdroging, verzilting, water(bodem)kwaliteit, waterbodemsanering en ecologie. Met de uitvoering is voor heel Nederland een bedrag van € 1,3 miljard gemoeid. In 2006 wordt dit akkoord geëvalueerd en worden vervolgafspraken voor de periode na 2007 gemaakt.

Bijlage VI Literatuuroverzicht

Stadsdeel Amsterdam-Noord

- Waterland Amsterdam-Noord, integrale landschapvisie, juni 2001
- Baggerplan stadsdeel Amsterdam-Noord (samenwerking tussen stadsdeel Amsterdam-Noord en hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier), juli 2002
- Handboek de beheerbare openbare ruimte, maart 2003
- Notitie duurzaam materiaalgebruik, juli 2003
- Toerisme en Recreatie in Amsterdam-Noord, september 2003
- Groen op de kaart, concept Groenplan Amsterdam-Noord, juli 2004

Gemeente Amsterdam

- Het Blauwe Goud van Amsterdam, Waterplan Amsterdam en bijbehorende achtergrondrapporten, juni 2001
- Beleidsnota Grondwaterzorg Amsterdam 2002-2006, januari 2003
- Zinkemissie uit zinken en dakgoten, een praktijkonderzoek in Amsterdam-Noord, juni 2003 (Dienst Milieu en Bouwtoezicht en Waternet)
- Water op orde, januari 2004
- Brochure Flora- en Faunawet en ruimtelijke ordening, februari 2004 (Dienst Ruimtelijke Ordening)
- Saneringsplan ongezuiverde huishoudelijke lozingen buitengebied Amsterdam, augustus 2004 (Waternet)
- De afvalwaterketen in beeld, Afvalwaterplan Amsterdam 2005 – 2009, augustus 2004 (Waternet)

Waterbeheerders

- Praktisch Ecologisch Beoordelingsstelsel voor (Amsterdamse) stadswateren, november 1999 (Waternet)
- Water in de levende omgeving, Waterbeheersplan Amstel, Gooi en Vecht 2000-2004, januari 2000
- Waterbeheersplan van de zes waterschappen in Hollands Noorderkwartier 2000-2004-2010, april 2000 (Waterschappen Hollands Noorderkwartier)
- Baggerplan stadsdeel Amsterdam-Noord (samenwerking tussen hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en stadsdeel Amsterdam-Noord), juli 2002
- Aanpak Waterkwaliteitsspoor, december 2002, (hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier)
- Nota ecologische doelstellingen, februari 2003 (hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht)
- Beleidsnota Richtlijnen voor het lozen van regen-, grond- en leidingwater + Beslisbomen regen-, grond- en leidingwater, mei 2003 (hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht)

Provincie Noord-Holland

- 'Stilstaan bij stromen' Waterhuishoudingsplan provincie Noord-Holland 1998-2002, januari 1998
- 'Bewust omgaan met water' ontwerp provinciaal Waterplan Noord-Holland 2006-2010

Overig

- Recreatieplan Waterland, december 2002, Landschap Waterland
- Van taskforce naar Nationaal Landschap, Plan van Aanpak Waterland, januari 2004, WLTO/Natuurmonumenten/Staatsbosbeheer/Landschap Noord-Holland/hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier/gemeenten/provincie Noord-Holland

Bijlage VII Overzicht van gevoerde gesprekken

Het Waterplan Amsterdam-Noord is een coproductie van het stadsdeel Amsterdam-Noord en de waterbeheerders. In 2003 is gestart met het uitwerken van plannen. Er is een Plan van Aanpak opgesteld en een projectgroep in het leven geroepen met daarin vertegenwoordigers van alle betrokken organisaties. Er is een groot aantal gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de waterbeheerders, stadsdeel Amsterdam-Noord en stedelijke diensten.

Samenstelling projectgroep Waterplan

Mevr. H. Zuidema, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Dhr. J. Klaver, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Dhr. R. Ververs, hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Dhr. H. Looijen, Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland
Mevr. M. Lindgreen, stadsdeel Amsterdam-Noord
Mevr. M. Visser, stadsdeel Amsterdam-Noord
Dhr. F. Haaijen, stadsdeel Amsterdam-Noord

Overzicht gevoerde gesprekken

stadsdeel Amsterdam-Noord

Hans van Moorsel
Maarten Hoeve
Leo de Boorder
Gaston Dolmans
Clemens Kruijzen
Judith Lips
Ria van Doorn
Joke van Geel
Jos Oldenkamp
Daan v.d. Weele

Gemeente Amsterdam

Rocco Janssen
Charlotte Buis

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Rienk de Lange
Wilfried Wissink
Klaas Jan de Hart
Carin Stavast

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Waternet

Marcel van Weissenbruch
John Alberts
Renate Offermans
Orjan van Drongelen
Marion de Bruin
Renee Bok
Ruud Langeveld
Hanneke van Beekveld
Esther Spielman

Rijkswaterstaat

Hans Overbeek

Bijlage VIII Adressen van organisaties

Stadsdeel Amsterdam-Noord
Postbus 37608
1030 BB Amsterdam
telefoon 020 – 63 49 911
www.noord.amsterdam.nl

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 130
1135 ZK Edam
telefoon 0299 – 663000
www.hhnk.nl

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Postbus 94370
1090 GJ Amsterdam
0900 – 9394
www.waternet.nl

Rijkswaterstaat Noord-Holland
Postbus 3119
2001 DC Haarlem
023 – 530 1301
info@dnh.rws.minvenw.nl

**Onderdeel B:
Actieprogramma Waterplan Amsterdam-Noord
2005-2010**

Actieprogramma 2005-2010

Het Actieprogramma bestaat uit een beschrijving van de geplande acties voor de periode tot 2010. De Romeinse nummers verwijzen naar de verschillende hoofdstukken uit deel A en naar acties uit het Groenplan. Bij ieder actiepunt staat vermeld bij welk thema het hoort en wat het streefniveau is (basisniveau of ambitieniveau). De acties uit het Groenplan zijn opgenomen omdat er een sterke inhoudelijke relatie ligt met het verbeteren van de waterkwaliteit en het versterken van de belevingswaarde van water in Amsterdam-Noord. Voor uitgebreidere informatie over de acties wordt naar het Groenplan verwezen.

Tussen de organisaties zijn afspraken gemaakt wie als trekker van het actiepunt optreedt en wie bij de uitvoering betrokken is. Er is een meerjarenplanning gemaakt en een inschatting van de kosten. De kosten zijn onderverdeeld naar onderzoekskosten, uitvoeringskosten en capaciteitskosten. Het totaal bedrag voor de uitvoering van alle acties is ongeveer € 2,6 miljoen.

Alle organisaties reserveren (meer)jaarlijks gelden voor de uitvoering van de actiepunten. De organisaties hebben afgesproken om gedurende de looptijd van het Waterplan Amsterdam-Noord jaarlijks overleg te voeren over de voortgang en over de acties die voor het volgende jaar gepland staan. Het Actieprogramma loopt tot 2010. Aan het einde van deze periode evalueren de organisaties de resultaten en maken afspraken over het vervolgtraject.

Monitoren Waterplan Amsterdam-Noord

Met de waterbeheerders zijn afspraken gemaakt over het monitoren van de waterkwaliteit gedurende de looptijd van het Waterplan Amsterdam-Noord. Deze gegevens zullen jaarlijks aan het stadsdeel Amsterdam-Noord gerapporteerd worden.

Coördinatie uitvoering Waterplan Amsterdam-Noord

Binnen het stadsdeel Amsterdam-Noord wordt een watercoördinator aangesteld [actie XXVIII].

De taak van de watercoördinator is op de eerste plaats gericht op het coördineren van de uitvoering van het Waterplan. Aangezien een groot aantal (onderdelen van) organisaties bij de uitvoering van het Actieprogramma betrokken is, is het zinvol om een coördinatiepunt in te richten. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de voortgang wordt bewaakt.

De tweede taak is gericht op monitoren van de waterkwaliteit en het afstemmen van acties voor het volgende jaar. De watercoördinator voert hiervoor jaarlijks overleg met de waterbeheerders (en andere trekkers die bij de uitvoering betrokken zijn) en stelt een voortgangsrapportage op. Op de derde plaats heeft de watercoördinator de taak om het bestuur van het stadsdeel te informeren over de voortgang van het Waterplan Amsterdam-Noord.

Ten slotte heeft de watercoördinator een taak in het verbeteren van de samenwerking tussen de verschillende organisaties die een publieksfunctie hebben.

**Onderdeel C:
Kaarten behorend bij het Waterplan Amsterdam-Noord**

colofon

Waterplan Amsterdam-Noord 2005-2010, vastgesteld maart 2006

Stadsdeel Amsterdam-Noord
Sector Wonen en Werken
Postbus 37608
1030 BB Amsterdam-Noord

Drukwerk: Stadsdrukkerij

Foto voorkant: Marja Visser

Uitgave juli 2006